

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Koncepce rozvoje mikroregionu Hvozdnice

A Development Concept of the Hvozdnice Microregion

Student: Bc. Jana Světlíková

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Ostrava 2011

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 3 a 4, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....

Jana Světlíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. Ing. Václavu Lednickému CSc.
za vedení diplomové práce, cenné připomínky a čas, který mi věnoval.

OBSAH

ÚVOD.....	- 1 -
1 METODIKA PRÁCE.....	- 2 -
1.1 Strategická analýza.....	- 2 -
1.2 Analýza SWOT	- 3 -
1.3 Dynamická strategická rozvaha (DSR)	- 6 -
2 VYMEZENÍ VENKOVA A MIKROREGIONU	- 8 -
2.1 Venkov	- 8 -
2.2 Mikroregiony.....	- 10 -
3 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	- 12 -
3.1 Vesnice jako prostředí pro investice a inovace	- 12 -
3.2 Strategie území.....	- 12 -
3.3 Současné územní problémy venkova	- 13 -
4 MANAGEMENT ROZVOJE MIKROREGIONU	- 15 -
4.1 Management rozvoje	- 15 -
4.2 Formy managementu rozvoje.....	- 16 -
5 PROGRAMY ROZVOJE.....	- 18 -
5.1 Program rozvoje regionu	- 18 -
5.2 Program rozvoje obce	- 21 -
6 FINANCOVÁNÍ ROZVOJE MIKROREGIONU	- 23 -
7 PŘEDSTAVENÍ MIKROREGIONU	- 25 -
7.1 Poloha.....	- 25 -
7.2 Geografický popis mikroregionu	- 27 -
7.3 Historický vývoj.....	- 27 -
7.4 Přehled obcí.....	- 28 -
7.5 Vybavenost obcí.....	- 29 -
7.5.1 Školství.....	- 29 -
7.5.2 Zdravotnictví a sociální péče.....	- 31 -
7.5.3 Kultura a sport	- 32 -
7.5.4 Czech POINT	- 32 -
7.5.5 Pošty	- 33 -
7.6 Ekonomika a trh práce	- 34 -
7.6.1 Zaměstnanost a nezaměstnanost.....	- 34 -
7.6.2 Významné podniky.....	- 35 -

7.7	Dostupnost.....	- 36 -
7.7.1	Železniční doprava	- 36 -
7.7.2	Silniční doprava.....	- 36 -
7.7.3	Veřejná doprava	- 37 -
7.8	Cestovní ruch	- 37 -
7.9	Kulturní památky a zajímavosti mikroregionu	- 38 -
7.10	Životní prostředí	- 43 -
7.10.1	Voda	- 43 -
7.10.2	Ovzduší.....	- 44 -
7.10.3	Odpady	- 44 -
8	SWOT ANALÝZA ÚZEMNÍHO CELKU MIKROREGIONU	
	HVOZDNICE.....	- 46 -
9	STRATEGICKÉ SMĚRY ROZVOJE MIKROREGIONU	- 49 -
9.1	Strategická vize	- 49 -
9.2	Strategické rozvojové směry	- 49 -
9.2.1	Dobudování infrastruktury	- 49 -
9.2.2	Vytváření podmínek pro příznivý vývoj mezilidských vztahů ...	- 49 -
9.2.3	Podnikání.....	- 50 -
9.2.4	Zemědělství	- 50 -
10	DOPORUČENÍ.....	- 52 -
	ZÁVĚR.....	- 55 -
	Seznam použité literatury	- 56 -
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	

ÚVOD

Venkovský prostor je možné vymezovat podle odlišných hledisek, obecně se však uvádí, že venkov tvoří asi tři čtvrtiny území České republiky a žije zde skoro čtvrtina obyvatel našeho státu. V dnešní době v ČR působí přes 600 mikroregionů, v převážné většině jako dobrovolné svazky obcí, a skoro 200 místních akčních skupin založených na principu metody Leader, které umožňují obcím, především těm venkovským, aktivně se zapojit do péče o prostředí regionu a také k uvažování nad rozvojem v širších souvislostech.

Hlavním důvodem spolupráce v rámci mikroregionů je postihnout vzájemnou součinnost občanů a místní samosprávy k ekonomickému, společenskému a kulturnímu rozvoji, ale rovněž i vztahu občanů a řešení otázek v rámci životního prostředí.

Rozvojové činnosti mikroregionů mají většinou za cíl spoluúčast veřejnosti na možnostech ekonomického a socio-kulturního rozvoje sdružení obcí. A právě proto tvoří mikroregiony velmi důležitý prvek v samosprávné, administrativní, ekonomické a společensko-kulturní oblasti [9].

Tématem mé diplomové práce je „Koncepce rozvoje mikroregionu Hvozdnice“. Jedná se o venkovský mikroregion, který se nachází v jihozápadní části Opavska. Vybrala jsem si jej proto, že z tohoto mikroregionu pocházím a znám toto území více než ostatní regiony.

Cílem diplomové práce je představit mikroregion Hvozdnice, provést SWOT analýzu řešeného regionu a nastínit jeho silné a slabé stránky a také příležitosti a případná ohrožení, která se mohou v mikroregionu vyskytnout. Po té bych chtěla navrhnout základní rozvojové směry a doporučení, která by mohla k rozvoji potenciálu mikroregionu Hvozdnice.

Diplomová práce se skládá z deseti kapitol. První část práce obsahuje mezi jinými teoretická východiska, vymezení venkova a mikroregionu, programy rozvoje regionu a obce a v neposlední řadě i financování rozvoje mikroregionu. V praktické části diplomové práce se věnuji představení mikroregionu Hvozdnice, v další části je provedena SWOT analýza řešeného území. V závěru práce se věnuji vytyčení strategickým směrům dalšího rozvoje mikroregionu a nakonec návrhům, které by měly k tomu cíli přispět.

1 METODIKA PRÁCE

1.1 Strategická analýza

Základní východiska pro definování strategie vyplývají z výsledků strategické analýzy. Strategická analýza obsahuje různé analytické techniky, které lze využít i pro analýzu územního celku.

Analýza patří k nejdůležitějším součástem vědeckých metod, je jejích základním prvkem. Analýza představuje rozložení určitého celku na jednotlivé části. Postupuje od celku k částem, složkám, ze kterých se celý komplex skládá. Jejím cílem je odhalit jednotu a zákony diferencovaného celku.

Cílem strategické analýzy je identifikovat, analyzovat a ohodnotit všechny podstatné faktory, u kterých lze předpokládat, že budou mít vliv na konečnou volbu cílů. Velice důležité je posouzení vzájemných souvislostí a vztahů, jež mezi faktory existují. Tato etapa je pak základem pro posouzení vhodnosti současné strategie nebo rozhodnutí o volbě nové strategie. Je důležité, aby se vycházelo z odhadu budoucích trendů a jevů, které mohou v průběhu strategického období nastat. Snahou tedy je, co nejkvalifikovaněji analyzovat existující trendy, získávat informace umožňující odhalit základy budoucího vývoje, oddělit jevy krátkodobé od procesů dlouhodobé povahy.

Zkvalitnění procesu tvorby strategie předpokládá včas rozpoznat pozitivní a negativní důsledky dosavadního vývoje, navázat na pozitivní důsledky a eliminovat negativní, a hlavně vyhledávat, vnímat a využívat nové příležitosti k vyšší tvorbě hodnoty. Současně si uvědomovat i možná ohrožení, která mohou nastat. Strategie musí komplexně přihlížet k vlivům a podnětům vnějšího okolí.

Strategie by neměla být založena jen na předvídání budoucnosti. Musí se snažit budoucnost aktivně vytvářet v oblastech svých zájmů, tj. v oborech, segmentech a regionech. Vytváření budoucnosti musí být založeno na pochopení faktorů, které budoucnost ovlivňují.

Analýza okolí se zabývá zjišťováním a rozbořem faktorů okolí, které ovlivňují jeho strategickou pozici a vytvářejí možné příležitosti a ohrožení pro jeho činnost. Orientuje se na vlivy jednotlivých faktorů v mikrookolí a makrookolí. Pro tento účel se využívá analytická metoda PEST, jež se soustřeďuje na analýzu politických, ekonomických, sociokulturních a technologických vlivů makrookolí. Výsledky zmíněné

metody se promítají do dalších částí strategické analýzy, která se nazývá SWOT analýza. Smyslem této analýzy je identifikace silných a slabých stránek, využití příležitostí a zmírnění rizik dle Sedláčkové [6].

1.2 Analýza SWOT

Analýza představuje zhodnocení základních východisek pro tvorbu strategie. Nejčastěji bývá pro tuto část tvorby strategie využívána SWOT analýza, která je jednoduchým nástrojem zaměřeným na charakteristiku klíčových faktorů ovlivňující strategické postavení území. Tato analýza pracuje s výsledky minulých analýz tak, že identifikuje hlavní silné a slabé stránky prostředí a porovnává je s hlavními vlivy z okolí, tj. příležitostmi a hrozbami.

Přístup SWOT analýzy rozlišuje dvě charakteristiky vnitřní situace územního celku, silné a slabé stránky, a dvě charakteristiky vnějšího okolí, příležitosti a ohrožení. Z tohoto přístupu vyplývá určité omezení SWOT analýzy, vyvolané požadavkem oddělit silné stránky od slabých a příležitosti od hrozeb. Je to dáno tím, že odhad, zda určitý jev znamená příležitost nebo ohrožení, a zda určitá charakteristika území představuje silnou či slabou stránku, je velice obtížný.

Základem analýzy je rozvíjet silné stránky a potlačovat slabé a zároveň být připraven na potenciální příležitosti a hrozby. Je potřeba mít na zřeteli, že jasné posouzení faktorů vnější a vnitřní situace je poměrně často méně významné než pečlivá identifikace vnějších a vnitřních faktorů a následné ocenění jejich vlivů a vazeb mezi nimi.

Cílem SWOT analýzy není zpracování možných příležitostí a hrozeb a silných a slabých stránek, ale vytvoření analýzy poskytující užitečné poznatky. Její aplikace musí směřovat k identifikaci, nalezení a posouzení vlivů, k předvídání vývojových trendů faktorů vnějšího a vnitřního okolí a jejich vzájemných souvislostí.

Postup při tvorbě SWOT analýzy je zpravidla následující:

1. Identifikace a předpověď hlavních změn v okolí, kdy se využívají výsledky předešlých provedených analýz.
2. Využít závěry jednotlivých částí analýzy vnitřních zdrojů a určit silné a slabé stránky a specifické přednosti.
3. Posoudit vzájemné vztahy jednotlivých silných a slabých stránek na jedné straně a hlavních změn v okolním prostředí na straně druhé dle Sedláčkové [6].

Obr. 1.2.1 Diagram analýzy SWOT

Pramen: Sedláčková, H.: Strategická analýza; str. 79

V prvním, nejpříznivějším kvadrantu SO je možné se setkat s několika příležitostmi a množstvím silných stránek, které tyto příležitosti podporují.

V druhém kvadrantu ST dochází ke střetu silných stránek s hrozbami. Proto je potřeba včas identifikovat hrozby a přeměnit je pomocí silných stránek v příležitosti.

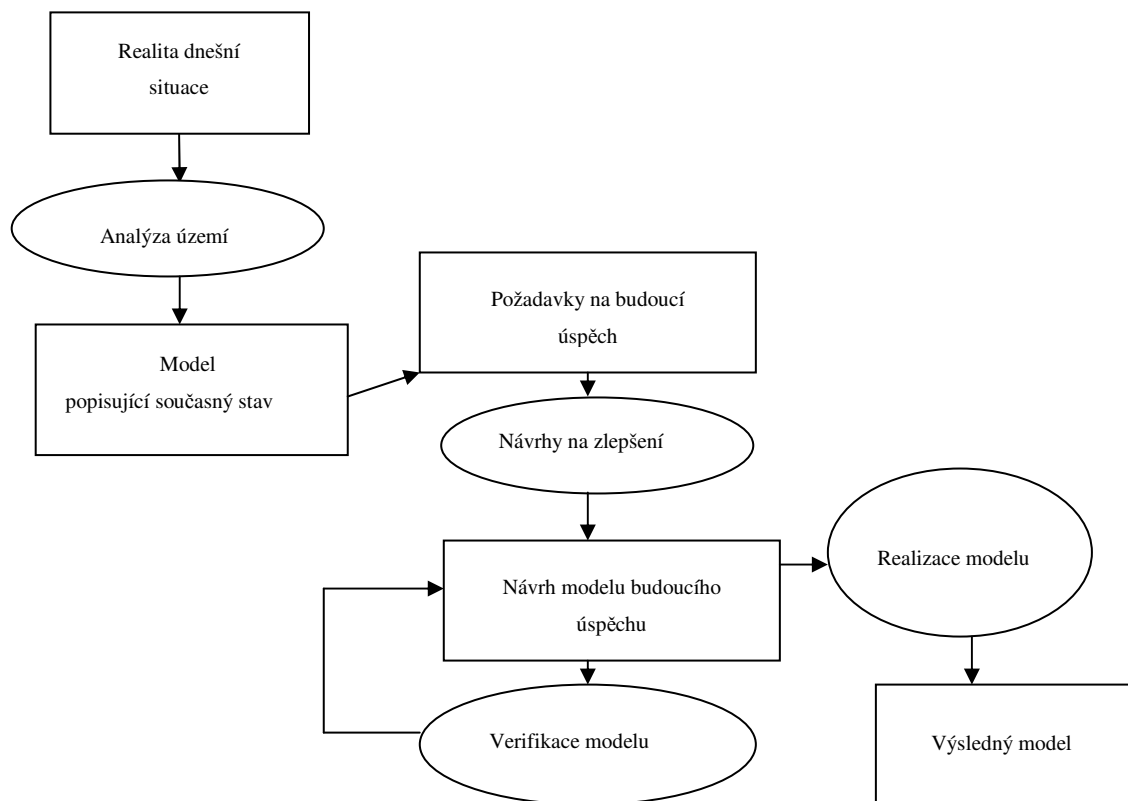
Ve třetím kvadrantu OW je kladen důraz na eliminaci slabých stránek za pomoci příležitostí z okolí.

Ve čtvrtém, nejméně příznivém kvadrantu WT, převažují, jak uvádí Sedláčková [6] slabé stránky a současně se vyskytuje velké množství rizikových faktorů.

SWOT analýza představuje pro analyzovanou situaci příliš širokou metodu, neboť je především určena pro klasický podnikatelský subjekt. Chceme-li analyzovat území, využijeme jen některých jejích základních částí.

Při přechodu územní analýzy na její strategickou podobu lze využít i metodu srovnání požadavků na budoucí úspěch s realitou dnešní situace, jak je možné vidět na obr. 1.2.2

Obr. 1.2.2 Diagram analýzy SWOT

Pramen: Lednický, V.:Tvorba strategie územního celku; str. 109

I zpracování geografické charakteristiky je nedílnou součástí analýzy a obsahuje tyto údaje:

- Názvy obcí, které tvoří daný územní celek a jejich stručné zhodnocení z hlediska historického vývoje, skladby obyvatelstva, vybavenosti obce infrastrukturou a uvedením ekonomických aktivit, jež probíhají na území jednotlivých obcí.
- Vztah zkoumaného území vůči okolí z hlediska dopravy, návaznosti na podnikání, začlenění do systému vnější správy.
- Zhodnocení nemovitostí, charakteru krajiny daného územního celku, zdrojů surovin, pamětihodností apod. dle Lednického [5].

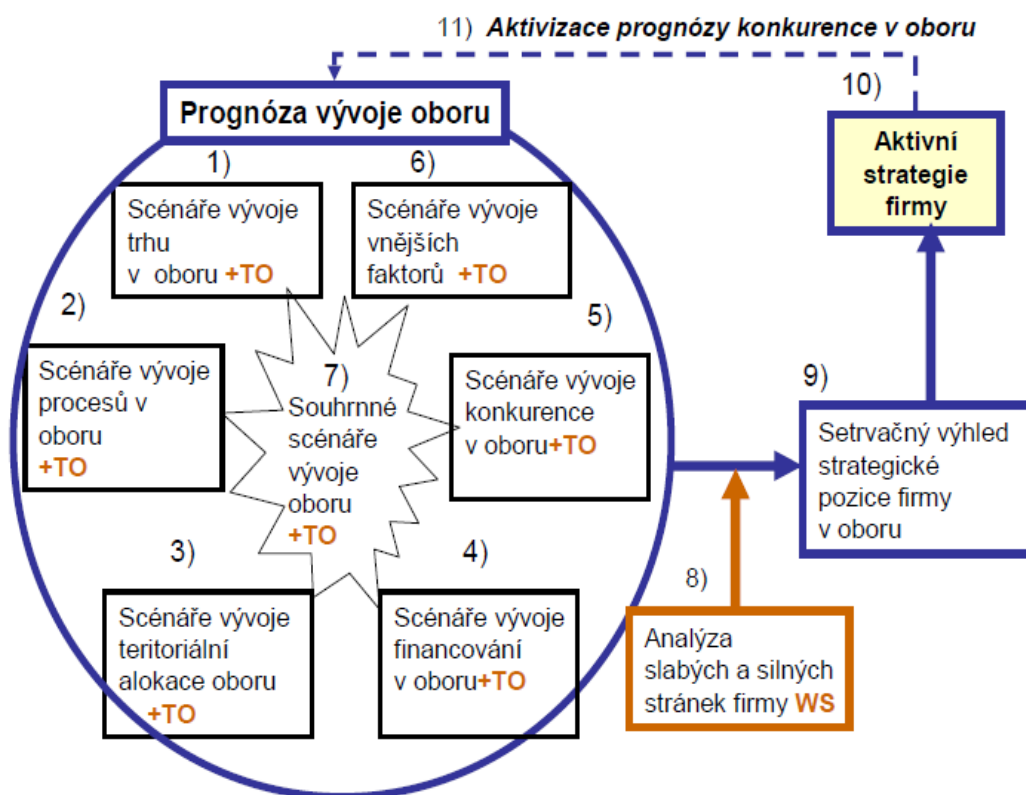
1.3 Dynamická strategická rozvaha (DSR)

Podstatu Dynamické strategické rozvahy vyjadřuje obr. 2.3.1, který vychází z jednoduchého a logického předpokladu, že základem strategického rozhodování jsou dílčí scénáře vývoje podstatných faktorů budoucího vývoje. Ty je nutné nejprve vzájemně propojit a v rámci daného převést do souhrnného odhadu budoucího vývoje (krok 7). Teprve pak má smysl využít analýzu silných a slabých stránek (SWOT).

Výhodou DSR je využití poznatků z výchozí analýzy a prognózy vývoje, neboť právě ty významně usnadňují a zkvalitňují odhadování nebezpečných konkurenčních protiakcí vůči inovované strategii.

Základem této nové metody je spirálovitý proces tvořivého uvažování, přemýšlení a kombinování, které využívá praktickou představivost a její postupnou kultivaci pomocí postupného doplňování nových informací a poznatků. Proto je také v názvu metody použito slovní spojení „dynamická rozvaha“, která vhodně charakterizuje postup našeho myšlení [11].

Obr. 1.3.1 Dynamická strategická rozvaha

Pramen: Fišera, I. : Moderní řízení, str. 31.

DSR nevede k redukování situace jen na ty prvky, jež je možné měřit a jejich trendy vypočítat. Podněcuje plné využití všech předností našeho myšlení včetně nezbytné fantazie a intuice.

Dynamická strategická rozvaha díky tomu, že vzájemně propojuje jednotlivé prvky do přirozeného logického sledu, umožňuje i méně zkušenému strategickému rozhodovateli úspěšně zvládnout postupné odvozování a kombinování strategických úvah.

Výhoda je i ta, že lze provést první strategickou rozvahu velmi rychle, a pak ji v reálném čase a za rozumných nákladů dále zpřesňovat nebo zásadně měnit na základě nových informací a nových zkušeností[11].

2 VYMEZENÍ VENKOVA A MIKROREGIONU

2.1 Venkov

V jednotlivých zemích se používají odlišná kritéria pro vymezení pojmu venkov nebo venkovské území. Odlišná kritéria jsou ovlivněna rozdíly v hustotě zalidnění jednotlivých zemí, ve struktuře obyvatelstva a také v charakteru jejich osídlení. Jestliže tato kritéria zobecníme, můžeme říci, že „venkov tvoří volná nezastavená krajina a venkovské osídlení, což lze plošně vymezit jako souhrn venkovských sídel, ploch zemědělské půdy, lesů, vodních toků a ploch polních cest a místních komunikací.“ ([7], str. 26) Takto popsaný venkovský prostor zahrnuje v evropských státech přibližně 70 až 90% jejich území [5].

Na venkov nelze pohlížet jako na jednotný celek, ale jedná se o značně heterogenní prostor, který lze členit podle různých hledisek.

Typy venkovských regionů:

- venkovský prostor v blízkosti velkých měst,
- venkovský prostor s aglomeračními tendencemi nebo možnostmi ekonomického rozvoje,
- venkovský prostor s cestovním ruchem a rekreací,
- venkovský prostor v okrajových územích, kde specifickým prostorem jsou příhraniční oblasti.

Historicky je venkovské osídlení spojováno se zemědělským obhospodařováním krajiny a postupně se na našem území vytvořily v podstatě tři druhy venkovského osídlení.

- ❖ **Klasická venkovská sídla**, která tvoří celistvé sídelní jednotky v oblastech se základní funkční a velikostní diferenciací sídel. V této struktuře se města stala místem soustředění průmyslové činnosti, správy i trhu a vesnicím zůstala činnost vyplývající z obhospodařování lesní a zemědělské půdy.
- ❖ **Venkovská sídla v zázemí významných center osídlení**, kde obyvatelstvo i ekonomická základna se podílejí v dělbě funkcí v rámci těchto „vyšších struktur“ s ostatními sídly, což ovlivňuje jejich prostorové i funkční uspořádání a ekonomický profil.

❖ **Venkovská sídla rozptýleného typu**, rozvinutá u nás především v horských a podhorských oblastech[5].

Venkovský prostor představuje svými přírodními, ekonomickými a sociálními hodnotami významnou část celospolečenského bohatství. Je zde soustředěna značná část zdrojů a ekonomických aktivit, zejména:

- těžba řady důležitých surovin,
- rozhodující část zemědělské výroby,
- část průmyslové výroby,
- dálková doprava, včetně dopravy energie a surovin.

Ve venkovském prostoru se dále zabezpečuje:

- bydlení zhruba pro třetinu obyvatel státu,
- rekreace pro téměř celé obyvatelstvo.

K nejvýznamnějším vlivům, jež působí na rozvoj venkova, patří tyto sociální faktory:

- existující decentralizace osídlení,
- nižší zalidnění,
- horší infrastruktura,
- méně pracovních příležitostí,
- jednodušší sociální struktura,
- tradiční přístup k sociálním rolím v rodině a domácnosti.

V důsledku působení těchto vlivů dochází k následujícím jevům:

- roste míra nezaměstnanosti v agrárních oblastech,
- klesají příjmy v domácnostech zemědělců,
- roste význam osobního hospodářství,
- klesá poptávka po pracovních silách v zemědělství,
- roste lokální migrace[5].

Proto mezi základní dlouhodobé cíle rozvoje venkova patří:

- a) Zvyšování konkurenceschopnosti podniků působících na venkově při uplatňování liberalizace a tržních principů.
- b) Udržování osídlení venkovské krajiny, zachování neobnovitelných zdrojů, uchování vzhledu krajiny a ocenění veřejných statků, které venkov poskytuje.
- c) Zajištění potravinové bezpečnosti státu a jeho obyvatel přednostně z domácí produkce[5].

2.2 Mikroregiony

Ačkoli je venkovská populace svojí velikostí nesrovnatelná s městskou populací, nelze zanedbat význam venkovského prostoru. Venkov je svébytným typem osídlení, který trpí řadou problémů. Ty přicházejí ve chvíli, kdy malé obce nejsou schopny plnit své základní funkce a nemohou tak pro své občany zajistit určitou úroveň poskytování služeb a veřejných statků, které by uspokojily jejich potřeby. Malé obce by proto měly mít zájem přímo se podílet na sdružování a na možnostech zlepšování svého řízení[9].

Pod pojmem mikroregion je možné vnímat v současných podmínkách ČR tuto definici:

„ Mikroregion jako sdružení obcí s různou právní formou subjektivity. Jejich cílem je společný rozvoj území vymezený společným katastrálním územím jednotlivých členských obcí. Mikroregiony mají formálně ustanoveny volené orgány, které se podílejí na strategickém plánování a realizaci jednotlivých aktivit a projektů. Charakter spolupráce je dán funkčními vazbami a specifikami regionu. Jejím smyslem je především usilování o realizaci politických a ekonomických výhod, iniciace pozitivních růstových trendů či minimalizace dopadů negativních jevů ve vývoji venkovských regionů.“ ([9],str.21)

Podle tohoto vymezení lze mikroregiony rozdělit dle těchto hledisek:

Poměru velikosti první největší a druhé největší obce mikroregionu

- ✓ mikroregiony zahrnující více obcí přibližně stejné velikosti nebo významu,

- ✓ sdružení menších obcí obklopující spádové centrum (je zde jednoznačná velikostní převaha největší obce).

Důvodu dobrovolné spolupráce

- ✓ mikroregiony s cílem obecného rozvoje území specifikovaným ve strategickém plánu rozvoje daného území,
- ✓ mikroregiony vzniklé a fungující za účelem konkrétní investiční akce (železnice, vodovod, ...)[9].

3 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

3.1 Vesnice jako prostředí pro investice a inovace

Základní význam pro rozvoj ekonomického myšlení mají i dnes práce J. Schumpetera, který považoval inovaci za impuls měnící celkovou ekonomickou situaci ve prospěch dalšího rozvoje.

Středoevropský urbanizační rozvoj je dán limity disponibilních faktorů, jimiž jsou půda P , práce L a odvozeně kapitál K .

Využití půdy má v evropských regionech poměrně stálou strukturu (lesy, zemědělská půda, zastavěné plochy – bytové, občanské a průmyslové výstavby). Změna struktury půdního fondu v územních celcích probíhá velmi pozvolně a tak $\pm 0,1 - 0,5\%$ ročně.

Výrobní faktor pracovní síla má ve své struktuře kvalifikace a v celkovém počtu pracovníků také stabilní hodnoty. Jejich změna znamená řízenou migraci nebo rekvalifikaci. Rovněž i zde jsou změny pozvolné v rozsahu $\pm 0-2\%$ ročně.

Vložení nových funkcí znamená nové požadavky, ale i zatížení stávající zástavby a krajiny. K dispozici je infrastruktura (komunikace, existující životní prostředí, inženýrské sítě, kulturní tradice) [2].

3.2 Strategie území

Jedná se především o soubor postupných a konkrétních kroků, které povedou ke zlepšení sociálně ekonomického prostředí v řešeném území. Je to tedy systematický způsob, jak organizovat změny a vytvářet v dané územní skupině široký souhlas vycházející ze společné vize směřující k lepší ekonomické budoucnosti. Vhodně zvolená strategie se následně stává základním a nezastupitelným dokumentem při společně vytvářené budoucnosti území obce či regionu, neboť slouží k tomu, aby daný subjekt při jeho tvorbě uvážil hlavní směr budoucího vývoje ve formě vize, poslání a cílů; možností, které mu poskytuje současná pozice, případně hrozby, jež se mohou v dalším vyskytnout a v neposlední řadě potřebné akce, které zajistí dosažení stanovených cílů [5].

Analýza území má taktéž velký vliv pro posuzování podnikatelských možností v prostoru a díky tomu má své významné místo při tvorbě výchozího záměru strategického uvažování. Společně s územním plánem tvoří významnou složku

strategického řízení, neboť podává výklad měnících se podmínek a zajišťuje potřebný soulad všech přírodních i civilizačních prvků složitého systému. Můžeme jej rozdělit na tři základní skupiny:

- přírodní složka území – vodní zdroje, půdní podmínky, fauna a flora
- ekonomická složka území – technická a občanská infrastruktura, podmínky životního prostředí, obyvatelstvo v produktivním věku
- sociální složka území – kulturní a historická tradice, všeobecné vzdělání, náboženské zaměření obyvatelstva

Při tvorbě strategie území se používají takové způsoby plánování, které zahrnují postupy, jež musí zajistit:

- nalezení předpokladů rozvoje, slabých stránek, příležitostí i ohrožení, jimiž by se měli zabývat místní odpovědní činitelé,
- vyjasnění konfliktů a návrhy na jejich řešení
- dosažení rovnováhy mezi dlouhodobými a krátkodobými cíli
- otevřený a průhledný rozhodovací proces, tak aby občané byli dostatečným způsobem informováni,
- vyváženost zájmů a práv jak jednotlivců, tak veřejnosti dle Lednického [5].

Důležitou úlohou obcí je péče o vlastní území a tato povinnost je zastupitelstvu obce dána pravomocí v oblasti samostatné působnosti zastupitelstva Zákonem o obcích č.128/2000 Sb. V této samostatné působnosti zastupitelstva se konkrétně jedná v rozvojové oblasti území, o řešení následujících dokumentů:

- Schvalování územního plánu obce,
- Schvalování regulačního plánu obce, schvalování rozvoje územního obvodu obce,
- Rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce[5].

3.3 Současné územní problémy venkova

Podle Sýkory[8] je současný stav našich vesnic výsledkem dlouholetého historického vývoje. Tento stav je rozdílný, neboť byl ovlivňován různými

klimatickými, geografickými a přírodními podmínkami a různým rozsahem lidských činností. Existuje celá řada pozitivních jevů ve využívání a v uspořádání venkovského prostoru. Na druhou stranu se vyskytuje množství územních problémů, které musí územní plánování řešit, či je omezit.

Nejčastější problémy ve vesnicích:

- nevhodné umístění staveb,
- nevhodná funkce a provoz v dané lokalitě,
- nevhodný rozsah výstavby v dané lokalitě,
- poškození struktury historického jádra, narušení panoramatu, ohrožení památkově chráněných objektů, nevhodná úprava veřejných prostorů,
- chybějící vybavenost obce (inženýrské sítě, občanská výstavba)
- dopravní závady (nedostatek chodníku pro pěší, průjezd nečisté zemědělské dopravy středem obce, hlukové narušení prostředí,
- vodohospodářské závady (nedostatek zdrojů pitné vody, svedení a čištění odpadních vod, protipovodňové problémy),
- estetické závady (architektonicky nevhodná řešení, neregulovaná výstavba),
- nedostatek veřejné zeleně[8].

4 MANAGEMENT ROZVOJE MIKROREGIONU

4.1 Management rozvoje

Nástroje spolupráce obcí skrze mikroregiony umožňují venkovským obcím dosahovat efektivních výsledků při rozvoji založeném na dobrovolné vůli jejích představitelů a solidaritě. Společné prostředky a úsilí, kterými jsou činnosti mikroregionů převáděny do praktických dopadů lze rozdělit do dvou skupin:

- ❖ snahy dosahování úspor prostřednictvím spolupráce obcí,
- ❖ úsilí o růst mikroregionu.

Klíčem iniciačních aktivit směřujících k rozvoji venkovských regionů je management rozvoje, který je organizačním nástrojem rozvoje mikroregionů.

Dá se říci, že management rozvoje mikroregionů je jakýmsi procesním systémem rozvoje za účasti regionálních aktérů (zástupců veřejné a soukromé sféry), prostřednictvím kterých jsou prosazovány rozvojové projekty a aktivity meziobecní (mikroregionální) spolupráce [9].

V dnešní době je složitý problém u venkovských mikroregionů při zavádění managementu rozvoje, a to hlavně z důvodů neexistence interních mikroregionálních profesionálních manažerů mikroregionů, kteří jsou často nahrazováni externími konzultačními a poradenskými firmami, či samotnou prací starostů, kteří uplatňují manažerské myšlení přímo bez použití speciálních manažerských technik, metod a modelů, které většinou nahrazují vlastním kreativním a případně i podnikatelským myšlením [1].

Při bližším pohledu lze tedy management rozvoje mikroregionů rozdělit do čtyř složek, které je nutné zavádět, podporovat a zkvalitňovat:

- ✓ **složku formálního řízení mikroregionu**, ve které se uplatňují orgány dané zakládajícími listinami mikroregionů (valná hromada, rada, revizní komise apod.),
- ✓ **složku výkonnou**, kde se jedná o statutární funkci zajišťující a zodpovídající za rozvoj daného území (předseda, místopředseda),
- ✓ **složku koordinační a iniciační** (rozvojovou), kde mikroregiony formují struktury řízení doplňkové (místní akční skupina, pracovní skupiny k projektům apod.), a ve které jsou reálně naplňovány kroky vedoucí

k rozvoji mikroregionu (manažer rozvoje, poradce, externí poradenská firma),

- ✓ **složku strategickou**, jedná se o strukturu širší spolupráce různých subjektů či jednotlivců při dlouhodobém plánování a realizaci aktivit, projektů mikroregionu (podnikatelé, veřejnost)[9].

Definice managementu rozvoje mikroregionu:

„Pod pojmem management rozvoje mikroregionů je nutno vnímat nejen organizační strukturu mikroregionu, ale i metody, kterými jsou v mikroregionu iniciovány a realizovány projekty, a jak je tato činnost mikroregionu vyhodnocována z hlediska dopadů na rozvoj území mikroregionu. Jde především o složku mikroregionu, která plní koordinační, iniciační, strategickou a výkonnou funkci“([9],str.36).

4.2 Formy managementu rozvoje

Mikroregiony mají různou právní formu, různé společné cíle rozvoje, které jsou často formulovány ve strategiích rozvoje a mají různé způsoby řízení.

Vybrané formy managementu rozvoje mikroregionu:

1. svazek obcí – samospráva,
2. manažer mikroregionu – zaměstnanec městského úřadu, obce s rozšířenou působností,
3. místní akční skupiny – (zkratka MAS)[9].

Přehled dalších podtypů managementu rozvoje mikroregionů:

- Manažer - zaměstnanec konkrétní obce (ne však u obce s rozšířenou působností) v mikroregionu (pracuje na plný nebo částečný úvazek), manažer je zaměstnán nejčastěji na dobu určitou, neboť jsou často využívány dotace a příspěvky z úřadu práce na zajištění jeho fungování,
- Manažer – zaměstnanec mikroregionu,
- Externí manažer na mandátní smlouvu – jedná se o manažera, který má často ve „své působnosti“ i více mikroregionů,
- Externí firmy - smluvní vztah (pouze na realizaci konkrétních projektů, poradenství, příprava dalších převážně investičních projektů),

- Statutární představitelé mikroregionu na částečný úvazek, výkon pro mikroregion – jedná se o tzv. „tahouna mikroregionu“, který připravuje a realizuje akce/projekty, jeho náklady jsou pak uhrazeny z rozpočtu mikroregionu[3].

5 PROGRAMY ROZVOJE

Legislativa České republiky rozeznává několik úrovní programů rozvoje:

- Státní program regionálního rozvoje
- Programy rozvoje krajů
- Programy rozvoje regionů
- Programy rozvoje obcí

Tyto programy mají společné to, že jsou vyhlašovány na konkrétní časové období a mají specifikovaný finanční objem poskytované pomoci [23].

Detailněji v následujícím textu popíši poslední dva zmiňované programy.

5.1 Program rozvoje regionu

Tvorba programu rozvoje regionu vychází ze Zákona o obcích č. 128/2000 Sb. a rovněž ze Zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. Z právního hlediska se jedná o koordinační dokument, který nemá charakter obecně závazného předpisu. Tento program rozvoje je často označován za strategii určitého územního celku nebo také za strategii rozvoje obce.

Jelikož v zákonech chybí definice je možno souhlasit s Wokounem, že „Program rozvoje regionu je dokument střednědobé až dlouhodobé koordinace veřejných a soukromých aktivit ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru na zájmovém území.“ ([5],str.66) Cílem tohoto programu je:

- poznání určitého území,
- zjištění rozvojových problémů a předpokladů,
- vypracování strategií regionálního a municipálního rozvoje regionu,
- určení priorit prostorového rozvoje socioekonomických aktivit nadregionálního významu v určitých časových horizontech,
- podpoření námětů na projekty hospodářského a sociálního rozvoje.

Výsledný materiál by měl umožnit, aby pro zrychlení podnikání a usměrnění vývoje osídlení příznivým směrem byly vytvořeny předpoklady a možnosti regionálního a lokálního rozvoje. Zároveň by tento materiál měl respektovat principy udržitelného rozvoje území.

Návrh programu rozvoje regionu se zpravidla skládá ze dvou základních částí.

První část obsahuje podrobné analýzy:

- socioekonomická analýza,
- analýza předchozích zkušeností a realizovaných programů,
- SWOT analýza (stačí analýza silných a slabých stránek),
- hodnocení mikroregionů (zejména z pohledu jejich strukturálních potíží a zaostávání) a rozvojových center.

Ve druhé části je uvedena syntéza a závěry:

- rozvojové předpoklady,
- rozvojové problémy,
- strategie rozvoje (globální cíl, strategické či specifické cíle, priority, opatření a aktivity a případné náměty na projekty),
- očekávaný rozsah investování,
- náměty na rozvojové projekty,
- práce s programem[10].

Rozvojové předpoklady vyhodnocují stávající kvalitativní a kvantitativní úroveň vnitřních a vnějších podmínek, předpokladů, problémů a bariér rozvoje regionu. Na základě toho můžeme stanovit, jaké faktory jakožto rozvojové možnosti a předpoklady mohou vedle slabých stránek výrazným způsobem ovlivňovat až determinovat směry a dynamiku dalšího vývoje regionu.

Důležitým hodnotícím kritériem pro posouzení jednotlivých jevů a faktorů jako rozvojových předpokladů a možností je (resp. slabých stránek) je srovnání regionu se situací v sousedních regionech, resp. s celostátními tendencemi a trendy v daných sférách[5].

Rozvojové problémy chápeme jako slabé stránky, popř. limity, bariéry rozvoje regionu vyplývající buď z nedostatečného subjektivního či objektivního rozvinutí vnitřních a vnějších podmínek během dosavadního rozvoje regionu, nebo z přecenění jejich možností, které neodpovídají celkovému optimu jejich rozvoje. Právě rozvojové problémy ovlivňují dynamiku dalšího rozvoje daného území[10].

Hlavním kritériem často bývá určení úrovně rozvoje dané složky vzhledem k celostátní či krajské situaci většinou v následujícím členění:

1. poloha a vnější vztahy,
2. přírodní zdroje,
3. obyvatelstvo,
4. životní prostředí,
5. osídlení,
6. bydlení,
7. kultura a památky
8. infrastruktura
 - občanské vybavení
 - technické vybavení
 - doprava
9. sociální sféra,
10. financování a majetek
11. trh práce
12. zemědělství,
13. průmysl a stavebnictví,
14. cestovní ruch a rekreace[10].

Strategií rozvoje vymezuje Lednický [5] jako určení cest k dosažení rozvojových cílů, které vycházejí z následujících cílů:

- cíl rozvoje – restrukturalizace a stabilizace strukturálně slabých mikroregionů a sídel,
- cíl konvergence – vyrovnání pracovních a životních podmínek mezi mikroregiony a sídly s odlišnou úrovní rozvoje
- cíl ochrany – obnova, zachování a propojení přírodní krajiny. Rovněž jde i o zachování kulturní identity, historického dědictví měst a venkovských sídel a celkové pestrosti krajiny,
- cíl akcelerace – podpora rozvojových center regionu, do kterých budou směřovány investice na infrastrukturu a výstavbu bytů, dlouhodobě podporovat rozvoj drobného a středního podnikání.

Očekávaný rozsah investování vychází se současného stavu technické a občanské vybavenosti a výhled investování vychází ze zabezpečení základního standardu obcí a vytváření podmínek pro jejich rozvoj.

Náměty na rozvojové projekty určují hlavní oblasti realizace navrženého programu a ukazují cesty i náročnost cílů z hlediska potřeby času, financí, dokumentací. Projekty lze rozlišit na investiční (vyžadují větší finanční prostředky), organizační (vyžadují vytvoření účelové organizace), koncepční (detailnější rozpracování předloženého námětů) a iniciační (námětové).

Práce s programem je dána charakterem programu, jenž je pouze iniciativním materiálem a má omezenou regulativní povahu. To předpokládá jednání jak v rámci regionu, tak v rámci jednotlivých obcí, kde vedle zastupitelů by měli být s tímto programem seznámeni i občané[5].

5.2 Program rozvoje obce

Program rozvoje obce vychází ze Zákona o obcích zák. č. 128/2000 Sb. jako dokument střednědobé i dlouhodobé spolupráce soukromých a veřejných aktivit demografického, sociálního, ekonomického, kulturního a ekologického charakteru na území obce. Podstatou programu je organizace všeobecného rozvoje obce, na základě sladování jednotlivých zájmů tak, aby obec jako celek prosperovala.

Úkolem programu rozvoje obce je:

- definovat společné zájmy obce, jejich obyvatel a podnikatelských subjektů,
- definovat místní předpoklady realizace těchto společných zájmů,
- koordinovat vynakládání veřejných investic v obci z hlediska funkčního a územního, vzhledem k potřebám a záměrům rozvoje primárního sektoru,
- optimalizovat územně technické a sociálně-psychologické podmínky rozvoje podnikání a bydlení v obci,
- koordinovat účelnou alokaci běžných veřejných výdajů v zájmu vytváření stabilních podmínek k podnikání a bydlení,
- definovat dlouhodobé záměry hospodářské a sociální politiky obce,
- posilovat u místních podnikatelů a obyvatel pocit sounáležitosti s obcí a odpovědností za její rozvoj[5].

Program rozvoje obce by měl sloužit hlavně jako podklad pro:

- sestavování obecního rozpočtu,
- zpracování konkrétních podnikatelských a dalších investičních záměrů, které jsou v obci realizovány,
- posuzování regionálních plánů a programů z pohledu obce
- práce na novelizaci územního plánu obce, nebo vypracování nového územního plánu obce,
- podklad pro zodpovědný vstup obce na kapitálový trh[5].

Program rozvoje obce lze zpracovat v této struktuře:

- a) Úvod
- b) Analýza situace obce
- c) Rozvojová šance obce (silné stránky a předpoklady)
- d) Rozvojové problémy obce (slabé stránky, bariéry a limity)
- e) Syntetické zhodnocení rozvojových šancí a problém obce a možnosti reálného využití majetku na území obce
- f) Strategické cíle rozvoje obce (možnost SMART)
- g) Návrh opatření (věcná, normativní, organizační)
- h) Katalog projektů (náměty na řešení dílčích problémů obce)
- i) Způsoby realizace programu rozvoje obce
- j) Možnosti využití různých dotačních titulů a fondů ČR, EU aj[10].

6 FINANCOVÁNÍ ROZVOJE MIKROREGIONU

Financování mikroregionů je možné rozdělit do dvou oblastí, a to na financování vnějšími a vnitřními finančními zdroji. U vnitřních finančních zdrojů se členové mikroregionů skládají do společného fondu, kterým je financována činnost mikroregionu.

Výše příspěvku členů mikroregionů se nejčastěji určuje součinem částky stanovené rozhodnutím valné hromady a počtu obyvatel žijících v mikroregionu. V ostatních případech se částka rozpočítává rovným dílem nebo se částka určuje ad hoc, podle výše výdajů stanovených v daném roce.

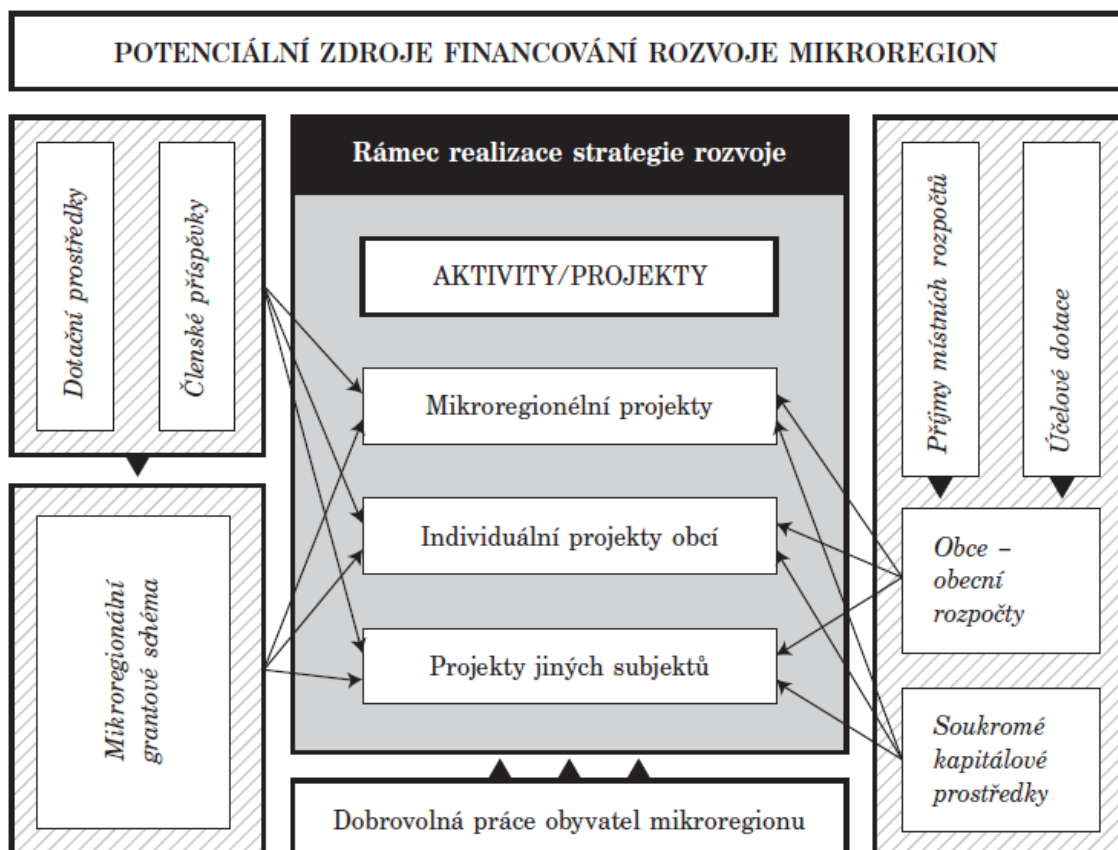
Vnějšími finančními zdroji jsou ve většině případů Program obnovy venkova, dále pak příspěvky z krajského rozpočtu, a dotace prostřednictvím národních a evropských zdrojů[9].

Financování projektů předpokládá následující způsoby realizace projektů/aktivit:

- **Mikroregionální projekty** – předkladatelem, nositelem projektů je konkrétní mikroregion, jednotlivé obce nebo více organizací a subjektů se zapojením mikroregionu, které se dohodnou na jeho společné realizaci. Jde o projekty, které jsou většinou financované z vnějších zdrojů, resp. jsou předkládány v rámci podpůrných krajských programů, dotací a grantů ČR nebo EU.
- **Realizace projektů z rozpočtu a vlastních zdrojů mikroregionů** – jednotlivá opatření navržená ve formě aktivit/projektů předkládá a realizuje konkrétní mikroregion. Jedná se o projekty, které jsou v přímé kompetenci a zodpovědnosti mikroregionu. Tyto aktivity/projekty jsou z větší části financovány z rozpočtu mikroregionu.
- **Mikroregionální grantové schéma** - předkladatelem, nositelem projektů jsou nejen jednotlivé obce, ale i neziskové a podnikatelské subjekty. Ty podávají projekty v rámci vyhlašovaných grantových programů mikroregionu. Mohou to být projekty investiční i neinvestiční povahy. Základní podmínkou pro získání podpory je spolufinancování ze strany příjemce. Příkladem takového typu grantového schématu může být např. program LEADER.

- **Nepřímá podpora projektů** – při tomto způsobu projektů se mikroregion finančně nepodílí na realizaci projektu. Jednotlivé členské obce, podnikatelské a neziskové subjekty se souhlasem a nefinanční podporou mikroregionu žádají o podporu v rámci programů financovaných z krajských, národních nebo evropských zdrojů[9].

Obr. 6.1.1 Schéma financování rozvoje mikroregionů

Pramen: Škrabal, I. a kol.: Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů, str. 91

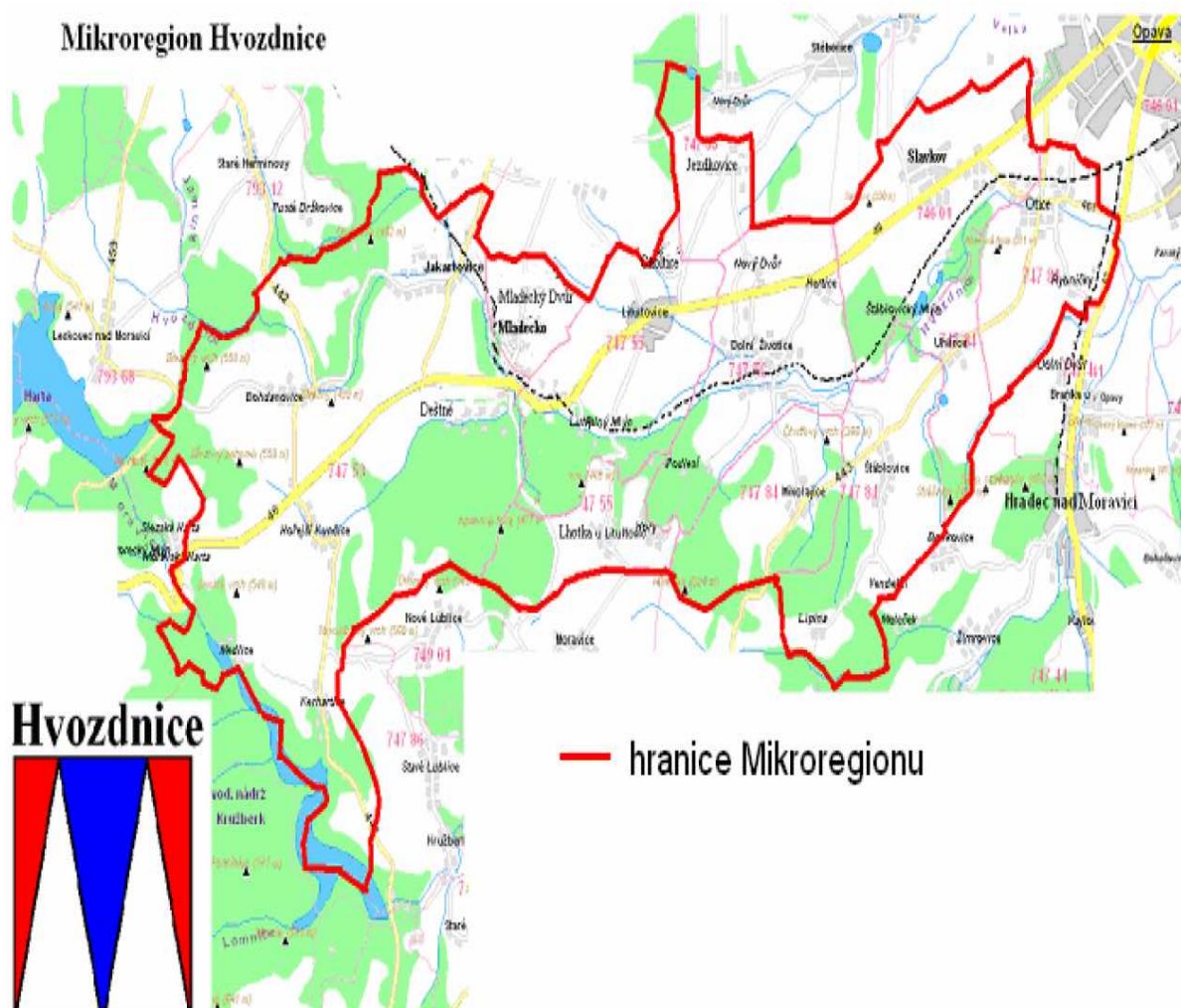
Financování rozvoje mikroregionu popisuje i následující schéma, které poukazuje na funkční vazby mezi jednotlivými způsoby financování konkrétních projektů či aktivit. Nezanedbatelnou součástí, jež je často opomíjena, je dobrovolná práce aktivních obyvatel a členů mikroregionu[9].

7 PŘEDSTAVENÍ MIKROREGIONU

7.1 Poloha

Mikroregion Hvozdnice se nachází v Moravskoslezském kraji na území okresu Opava. Mikroregion tvoří tyto obce: Dolní Životice (s osadou Hertice), Jakartovice (s částmi obce: Bohdanovice, Deštné, Hořejší Kunčice), Jezdkovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mikolajice, Mladecko, Otice, Slavkov, Štáblovice a Uhlířov. Mikroregion Opavsko Severozápad navazuje na toto území na severozápadě a na jihu a jihovýchodě jsou to obce mikroregionu Moravice. Obec Mikolajice je součástí jak mikroregionu Hvozdnice, tak i mikroregionu Moravice.

Obr. 7.1.1 Mapa mikroregionu

Zdroj: [27]

Mikroregion Hvozdnice byl založen v roce 2003 jako dobrovolný svazek obcí podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., a dále se řídí dalšími ustanoveními podle platných právních předpisů a novel.

Mikroregion Hvozdnice vznikl 16. 9. 2003 podpisem zakladatelské smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí a stanov všemi členy, jako přirozený celek spádového území. Členy nespojují pouze kulturní a historické, ale především společné problémy. Hlavním důvodem ke vzniku Mikroregionu Hvozdnice byla realizace strategického plánu trvale udržitelného rozvoje regionu svazku obcí a dalších aktivit v oblasti ekonomického rozvoje, kvality života, rozvoje venkova, rozvoje cestovního ruchu, rozvíjení kulturních a historických hodnot regionu, propagace regionu, ochrany životního prostředí a vytváření příznivých vnitřních a vnějších vztahů.

Mikroregion Hvozdnice se nachází v jihozápadní části Opavska. Dopravní dostupnost zajišťuje silnice I. třídy, která je hlavní výpadovkou ze statutárního města Opavy na Olomouc. Druhou důležitou komunikační spojnici je silnice II. třídy z Opavy na Budišov nad Budišovkou. Mikroregion je tvořen celkem 11 samostatnými obcemi, ty zabírají plochu o rozloze 12 282 ha. Území mikroregionu je osídleno 8 097 obyvateli, největší obcí je Slavkov s 1 862 obyvateli, nejmenšími jsou Lhotka u Litultovic a Mladecko. Celé území mikroregionu Hvozdnice patří ke kraji Moravskoslezskému – NUTS II Moravskoslezsko.

„Obce mikroregionu Hvozdnice leží v malebné krajině vlnité plošiny Nízkého Jeseníku, ve které velkou roli sehrává zemědělství s obilnářsko-bramborářským charakterem agrární produkce. V kopcovité krajině se střídají rozsáhlé lesy s barevnými plochami polí, zrcadlí se toky říček, rybníky a vodní nádrže a všechno oživují siluety vesnických kaplí a kostelů. Na území regionu se nachází také chráněná krajinná oblast s naučnou stezkou Hvozdnice, přírodní památka Otická sopka, prameny uhličitě kyselky a břidličné lomy, což značí, že je to krajina do značné míry původní a čistá. Ve spojení s množstvím historických památek a staveb lidové architektury se tak vytváří ideální podmínky pro turistiku, odpočinek a rekreaci“ [12].

Mikroregion Hvozdnice dostal svůj název podle řeky Hvozdnice, která je nejvýznačnějším levobřežním přítokem řeky Moravice.

7.2 Geografický popis mikroregionu

Mikroregion leží ve střední až jihozápadní části okresu Opava a je protažen okolo toku řeky Hvozdnice severovýchodním až jihozápadním směrem.

Ze zeměpisného hlediska se obce nacházejí v předhůří Nízkého Jeseníku. Páteří území je sama řeka Hvozdnice, jež pramení v okrese Bruntál a po 30 km toku se jižně od města Opavy vlévá do řeky Moravice. Hranici mikroregionu v jeho nejzápadnějším výběžku tvoří řeka Moravice v úseku mezi vodními nádržemi Kružberk a Slezská Harta. V regionu se vyskytuje i řada chovných rybníků, a to především v okolí Otice, Slavkova a Štáblovic. V nivě řeky Hvozdnice a okolních rybníků se nalézají poslední zbytky lužního lesa v okrese Opava a je zde vyhlášena přírodní rezervace

Povodí Hvozdnice leží z celostátního pohledu na východním okraji země při polské hranici. Okrajová poloha je však vyvažována polohou poblíž poměrně významného města Opavy a při hlavní silnici na Olomouc.

Půda v mikroregionu je středně úrodná, převažuje hnědozem. K velmi úrodné řepařské oblasti patří především nižší polohy (Otice, Slavkov). Bramborářská oblast zase začíná od Litultovic a směřuje k vyšším polohám. Jen nepatrná část mikroregionu je pastvinářská (zaniklé místní části Kerhartice a Medlice).

Nejnižší nadmořská výška mikroregionu se nachází v Oticích (262 m.n.m) a poté stoupá až k 550 m n.m. v nejvyšším místě Lhotky u Litultovic. S nadmořskou výškou také stoupá podíl lesů. V níže položených obcích se téměř nevyskytuje žádná nevyužívaná plocha, zatímco na území obce Jakartovice je významný podíl lesních ploch [27].

K přírodním zajímavostem spíše drobnější povahy lze zařadit Otickou sopku, která je na severní straně vrcholku Kamenná hora, lužní a rybníční partie kolem Hvozdnice, přírodní pramen ve Lhotce a také zatopené břidlicové lomy v Jakartovicích.

7.3 Historický vývoj

Obce sdružené v mikroregionu Hvozdnice se nacházejí v oblasti osídlované už od pravěku, což také např. dokazují četné archeologické nálezy v okolí obce Slavkov. První zmínka o většině obcí pochází ze 13. – 14. století. Většina z nich vznikla jako léna olomoucké diecéze a udržela si tento status až do 18. století. Téměř v každé obci můžeme nalézt nějaké panské sídlo jako pozůstatek existence mnoha malých

panství – majitelů lén, kteří se poměrně často střídali. Odraz vazby na olomouckou diecézi se nachází ještě dnes ve znacích obcí mikroregionu.

Mikroregion Hvozdnice tvoří obce s tradičním českým obyvatelstvem. Po druhé světové válce bylo pouze z Jakartovic odsunuto německé obyvatelstvo. To vedlo k zániku některých místních částí Jakartovic – Kerhartice a Medlice zanikly po roce 1960.

Znak olomoucké diecéze

Obce mikroregionu jsou již od poloviny 19. století součástí okresu Opava. Výjimku tvoří Jakartovice s jejich místními částmi, neboť samotné Jakartovice s místní částí Bohdanovice patřily až do roku 1949 k okresu, Hořejší Kunčice spadaly do roku 1948 k okresu Moravský Beroun a pak do roku 1960 k okresu Vítkov[27].

7.4 Přehled obcí

Mikroregion Hvozdnice je typickým venkovským regionem, který se řadí spíše k menšímu sdružení obcí nejen v okrese Opava, ale i v celém Moravskoslezském kraji.

Výsadní postavení mezi obcemi mají Litultovice, neboť jako městyse vykonává v rámci přenesené působnosti agendu:

- matričního úřadu,
- stavebního úřadu,

pro 12 katastrálních území, které spadají pod 7 samosprávných obcí (Litultovice, Dolní Životice, Mladecko, Hlavnice, Bratříkovice, Lhotka u Litultovic a Jakartovice).

Dále Úřad městyse Litultovice vykonává přenesenou působnost na úseku silničního správního úřadu, orgánu ochrany ovzduší a orgánu ochrany přírody a krajiny, a to pouze na katastrálním území Litultovic.

V případě dalších správních úřadů náleží všechny obce mikroregionu k ORP Opava.

Tab. 7.4 Základní charakteristika obcí k 31. 12. 2009

Obec	Počet obyvatel	Podíl obce na obyv. (%)	Výměra (ha)	Podíl obce na rozloze (%)	Hustota (obyv./km ²)
Dolní Životice	1 157	14,29	1 126	9,17	101
Jakartovice	1 102	13,61	5 000	40,71	21
Jezdkovice	223	2,75	360	2,93	64
Litultovice	809	10,00	1 035	8,43	73
Lhotka u Litultovic	190	2,35	507	4,13	37
Mikolajice	254	3,14	740	6,03	33
Mladecko	171	2,11	266	2,17	65
Otice	1 355	16,73	720	5,86	182
Slavkov	1 862	23,00	1 104	8,99	161
Štáblovice	625	7,72	1 037	8,44	58
Uhlířov	349	4,31	387	3,15	93
Celkem Hvozdnice	8 097	100	12 282	x	64
Okres OP	175 288	x	112 600	x	160
Moravskoslezský kraj	1 244 120	x	542 700	x	231

Zdroj: ČSÚ [14]

Předsedou dobrovolného svazku Hvozdnice je pan Vladimír Chovanec – starosta obce Slavkov a úřad mikroregionu sídlí na adrese Štáblovická 35, Dolní Životice, 747 56

7.5 Vybavenost obcí

7.5.1 Školství

V mikroregionu Hvozdnice se nacházejí pouze mateřské a základní školy, které jsou svojí strukturou a hustotou dostačující. Jedinými obcemi, kde není mateřská ani základní škola jsou Mikolajice a Lhotka u Litultovic. Pouze mateřská škola chybí také v Mladecku.

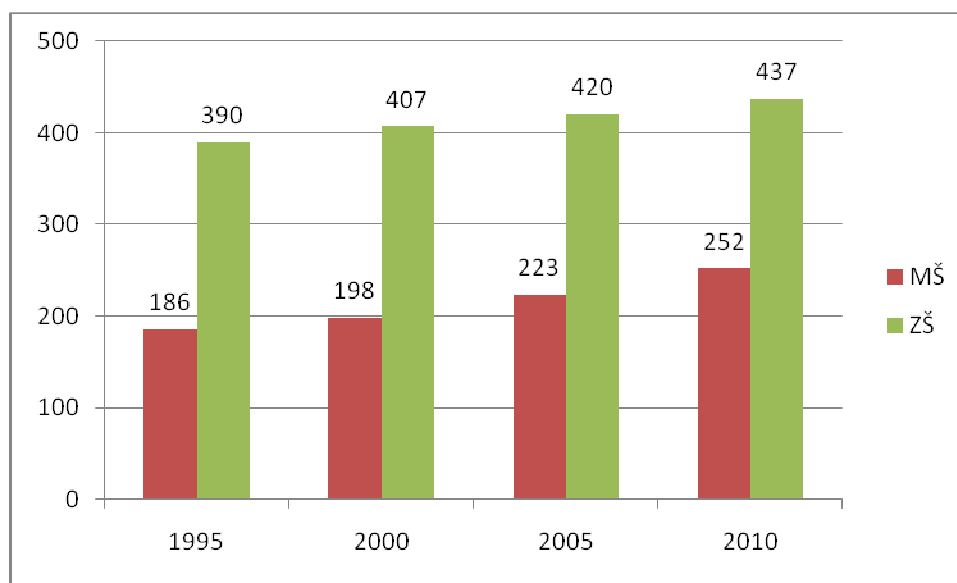
V základních školách v Dolních Životicích, Litultovicích, Oticích a Štáblovicích probíhá výuka jen na nižším stupni (1.-5. třída), po té musejí školáci navštěvovat základní školy v okolních obcích nebo v Opavě. V mikroregionu se nacházejí dvě základní školy, které poskytují výuku od 1. do 9. třídy, a to ZŠ Mladecko, kterou navštěvují žáci i ze spádových obcí jako jsou Jakartovice, Litultovice, Lhotka u Litultovic a ZŠ Slavkov se spádovými obcemi: Dolní Životice, Litultovice, Lhotka

u Litultovic, Otice, Štáblovice a Uhlířov. Zejména děti z Otice navštěvují vyšší stupeň (6.-9. třída) na základních školách v Opavě.

ZŠ Slavkov je již dlouhá léta součástí sítě Zdravá škola resp. Škola podporující zdraví. Jedná se o mezinárodně uznávaný certifikát, který vlastní několik desítek škol v České republice a další stovky v Evropě.

Jak ukazuje tabulka počty dětí v mateřských a základních školách spíše rostou, navzdory tomu, že dochází k poklesu porodnosti a následnému úbytku dětí v populaci.

Graf 7.5.1 Vývoj počtu dětí MŠ a ZŠ v mikroregionu Hvozdnice v letech 1995, 2000, 2005 a 2010

Zdroj: Vlastní

Vybavenost školských zařízení má rozlišnou úroveň. Zatímco všechna zařízení mají k dispozici zahradu (v Dolních Životicích, Oticích a ve Slavkově dokonce s hřištěm se zpevněným povrchem), kde si mohou žáci hrát či sportovat, školní tělocvičnu mají jen v Mladecku, Oticích a ve Slavkově.

Školní kuchyně je v provozu jen v Mladecku a ve Slavkově. Školní kuchyně ve Slavkově připravuje obědy i pro mateřské a základní školy v Oticích, Uhlířově, Dolních Životicích a Štáblovicích. Do Mateřské školy v Jezdkovicích a Základní školy v Litultovicích se dováží jídlo ze školního zařízení ve Stěbořicích.

7.5.2 Zdravotnictví a sociální péče

7.5.2.1 Zdravotnictví

Zdravotní péče v mikroregionu je zajišťována prostřednictvím ordinací praktických lékařů. Bez zdravotního zařízení jsou Jezdkovice, Lhotka u Litultovic a Mladecko. Jejich občané tudíž musí vyhledat lékaře v okolních obcích. Kromě praktického lékaře je v pěti obcích (Dolní Životice, Jakartovice, Litultovice, Slavkov a Uhlířov) zastoupen i dětský lékař. Zubní lékaři mají své ordinace v Jakrtovicích, Litultovicích, Oticích a Slavkově a gynekologové pouze v Jakartovicích a Litultovicích.

Nejbližším nemocničním zařízením je Slezská nemocnice v Opavě.

7.5.2.2 Sociální péče

Ze sociálních služeb je nejen místním občanům k dispozici Domov pro seniory Seniorcentrum Slavkov s kapacitou 32 míst, jehož zřizovatelem je obec Slavkov. Hlavní filosofií tohoto zařízení je nabídka příjemného stáří všem klientům včetně klientů v imobilním stavu s garancí všech potřebných služeb. Je zde zajištěna nepřetržitá zdravotní a ošetrovatelská péče diplomovanými zdravotními sestrami, ošetrovatelkami a lékařská péče formou ordinování praktické lékařky. Důraz je kladen na možnost aktivního prožití života klientů, jejichž zdravotní stav umožní účast na pestrých aktivitách v oblasti kultury, společenského života i pracovní terapie. Jsou zde poskytovány i služby kadeřnické, kosmetické, pedikérské (všechny dodavatelsky), duchovní služby a provádění drobného nákupu[16].

„Zámek Dolní Životice, příspěvková organizace“ je zařízením sociálních služeb Moravskoslezského kraje, Krajského úřadu v Ostravě. Sociální služby v domově pro zdravotně postižené muže jsou v současné době poskytovány 116 uživatelům, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu postižení nemohou z různých důvodů žít ve svém přirozeném prostředí a potřebují k zajištění své sebeobsluhy částečnou nebo nepřetržitou pomoc[18].

Dalším zařízením je Via Lucis – penzion pro důchodce, který se nachází v Litultovicích. Tento penzion provozuje manželský pár, který zrekonstruoval budovu ve středu obce a vytvořil tak místo, kde lidé v seniorském věku mohou spokojeně žít a společně trávit svůj zasloužený odpočinek, aniž by trpěli ztrátou soukromí a prostředí, ve kterém žili dlouhá léta. Pension poskytuje následující služby, které již jsou zahrnuty

v ceně: pronájem bytů, bezbariérový přístup, mytí oken 2x ročně, služby správce, střešní terasa, telefonní linka na každém pokoji, úklidové služby. K volitelným službám patří: rehabilitační služby, kadeřnictví, sauna s bazénem, možnost chování zvířecích miláčků, zajištění a dovoz nákupů[17].

7.5.3 Kultura a sport

Na společenském životě v obcích se podílí místní spolky, organizace a zájmová sdružení. Téměř v každé obci je Sbor dobrovolných hasičů s velkou členskou základnou, zejména ve Slavkově a v Dolních Životicích – zde pod hlavičkou hasičů hraje i dechová hudba. Dále v obcích působí České svazy chovatelů, TJ Sokol, České svazy zahrádkářů, Svazy žen, spolky myslivců a rybářů, ale i Český červený kříž v Mikolajicích, Orel jednota Slavkov či kynologická organizace v Otčích.

Volným časem dětí školního věku se zabývá organizace BRĎO v Jezdkovicích, která zajišťuje letní tábory v Novém Dvoře, připravují s dětmi program na oslavy Dne matek a dne dětí. Zapojují se také do veřejně prospěšných prací.

Tyto spolky a sdružení pořádají každoročně nejrůznější kulturní akce jako je kácení Máje, společenské plesy, pálení čarodějnic, Mikuláš, karmáše s doprovodnými pouťovými atrakcemi a taneční zábavy, pochování basy, Hubertova jízda, drakiády, loučení s létem, vánoční běh o Litultovickou vánočku a mnoho dalších.

Sport a tělovýchova jsou zastoupeny v každé obci mikroregionu. Ve většině obcí se nachází sportovní (hlavně fotbalová) hřiště, která zpravidla slouží klubovým potřebám sportovních oddílů. Některé obce nabízejí využití školní tělocvičny i pro veřejnost. Kromě těchto dvou typů není nabídka sportovních zařízení v obcích příliš rozmanitá. Výjimku tvoří Otice, kde je možno navíc využívat i hřiště na plážový volejbal, tenisové kurty či minigolf a ve Slavkově je to sportovní areál, 2 tenisové kurty, víceúčelové hřiště a posilovna.

7.5.4 Czech POINT

Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál, tedy Czech POINT je projektem, který by měl zredukovat přílišnou byrokracii ve vztahu občan – veřejná správa.

Obecní úřady mikroregionu Hvozdnice poskytují od roku 2008 ověřené výpisy z veřejných i neveřejných informačních systémů prostřednictvím systému Czech POINT. Jedná se o asistované místo výkonu veřejné správy, kde každý občan může získat všechny informace o údajích, které o něm vede stát v centrálních registrech.

Obecní úřady vydávají na žádost občanů ověřené nejčastěji výpisy z těchto veřejných i neveřejných evidencí:

- ✓ Obchodní rejstřík,
- ✓ Živnostenský rejstřík,
- ✓ Katastr nemovitostí,
- ✓ Seznam kvalifikovaných dodavatelů,
- ✓ Autorizované konverze,
- ✓ Insolvenční rejstřík,
- ✓ Výpis bodového hodnocení řidičů,
- ✓ Rejstřík trestů

7.5.5 Pošty

V mikroregionu Hvozdnice poskytuje poštovní služby Česká pošta, s. p., která má pobočky v 7 obcích a ve zbývajících 4 obcích jsou pouze mobilní obslužná místa.

Na řešeném území se nacházejí tyto poštovní pobočky včetně poštovních směrovacích čísel:

○ Dolní Životice	747 56
○ Jakartovice	747 53
○ Jezdkovice	mobilní obslužné místo, 747 55 Litultovice
○ Lhotka u Litultovic	mobilní obslužné místo, 747 55 Litultovice
○ Litultovice	747 55
○ Mikolajice	mobilní obslužné místo, 747 84 Melč
○ Mladecko	747 54
○ Otice	747 81
○ Slavkov	747 57
○ Štáblovice	747 82
○ Uhlířov	mobilní obslužné místo, 747 84 Melč

Kromě listovních služeb ještě výše uvedené pobočky poskytují služby jako inkaso rozhlasových a televizních poplatků, sázkové služby a obchodní činnosti (drobný prodej tisku, dálničních známek, telefonních karet atd.).

7.6 Ekonomika a trh práce

7.6.1 Zaměstnanost a nezaměstnanost

Zaměstnanost a nezaměstnanost je jedním z rozhodujících ukazatelů při hodnocení úrovně podnikatelských aktivit pro hospodářskou a sociální soudržnost v mikroregionu.

Dle sčítání lidu v roce 2001 bylo na území mikroregionu Hvozdnice evidováno 3 806 ekonomicky aktivních obyvatel, což představuje 47% z celkového počtu obyvatelstva.

Tab. 7.6.1 Vývoj míry nezaměstnanosti v mikroregionu Hvozdnice

Obec	EAO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	03/2011
Dolní Životice	487	10,1%	10,1%	7,2%	4,9%	10,5%	14,2%	15,4%
Jakartovice	479	20,5%	21,5%	17,3%	14,8%	23,2%	24,2%	23,2%
Jezdkovice	103	7,8%	6,8%	5,8%	10,7%	8,7%	7,8%	8,7%
Lhotka u Litultovic	79	12,7%	13,9%	8,9%	10,1%	11,4%	13,9%	13,9%
Litultovice	401	11,5%	11,5%	9,5%	6,5%	7,5%	9,2%	10,0%
Mikolajice	125	12,8%	12,8%	8,8%	12,0%	14,4%	17,6%	16,8%
Mladecko	77	14,3%	15,6%	18,2%	16,9%	18,2%	14,3%	15,6%
Otice	691	7,8%	7,2%	6,2%	6,5%	8,4%	10,6%	10,7%
Slavkov	869	8,1%	8,1%	5,9%	4,5%	7,9%	10,0%	9,6%
Štáblovice	312	8,0%	10,3%	9,6%	9,6%	12,5%	12,8%	14,7%
Uhlířov	183	9,8%	10,4%	8,7%	7,1%	12%	11,5%	9,8%
Opava		10,6%	10,1%	7,5%	6,4%	9,7%	11,0%	10,8%

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí [20]

Míra nezaměstnanosti se v jednotlivých obcích výrazně liší. V obcích v blízkosti Opavy (Otice, Slavkov) se míra nezaměstnanosti dlouhodobě pohybuje pod průměrem okresu Opava. Naopak velmi vysokou míru nezaměstnanosti vykazují obce Jakartovice, Mikolajice, Lhotka u Litultovic a Mladecko. Poslední dvě jmenované obce mají malý počet ekonomicky aktivních obyvatel, takže pokud by se vytvořilo, např. 10 pracovních míst, snížila by se míra nezaměstnanosti výrazným způsobem. U Jakartovic je způsobena takto velká nezaměstnanost i tím, že ze všech stran je tato část

mikroregionu obklopena obcemi, ve kterých je problém s nezaměstnaností srovnatelný nebo větší (Budišovsko, Vítkovsko a Bruntálsko).

7.6.2 Významné podniky

Na území mikroregionu se nachází několik velkých podniků. Otice mají zcela výrazné postavení, můžeme je považovat za průmyslové předměstí Opavy. S rostoucí vzdáleností od hlavního tahu a s klesající velikostí obce, klesá ekonomická aktivita. Nelze toto tvrzení brát doslovně, protože některé firmy podnikají tak, aby navazovaly na zdroj suroviny – jatka, zpracování dřeva, kamene nebo je pro ně poloha mimo město výhodná (zemědělské služby). Jejich jmenný seznam zachycuje níže uvedená tabulka.

Tab. 7.6.2 Seznam významných podnikatelských subjektů

Obec	Podnik	Obor	Počet zam-ců
Dolní Životice	OPaLL-Agri, s.r.o.	výroba zemědělských strojů	50-99
	PASIČ spol. s r.o.	zahradnictví	10-19
Jakartovice	LOGO G+G s.r.o.	kovoobrábění	25-49
Litultovice	Ing. Gloga Zemědělské služby s.r.o.	krmiva	10-20
	Jan Košárek Gama - K	autoservis	6-9
	THORSEN s.r.o.	provádění těžby a úprav kamene	1-5
Otice	ZP Otice, a.s.	zemědělství	100-199
	Otická pekárna - Knappe Martin	pekárna	50-99
	Štencel Transport s.r.o.	vnitrostátní a mezinárodní nákladní doprava, expedice, opravárenství	100-199
	KLASSA plus, s.r.o.	výrobce školního, kancelářského a dětského nábytku	50-99
	Gavenda s.r.o.	prodej hutního materiálu	59-99
	Techfloor s.r.o.	průmyslové podlahy	100-199
	SEMIX PLUSO spol s r.o.	potravinářství (bio produkty)	50-99
Slavkov	Gappay spol s r.o.	výroba a prodej kynologických potřeb	25-49
	Pohřební služba Marie	pohřebnictví	1-5
Štáblovice	Agrotrans s.r.o.	prodej a servis zemědělské techniky	10-19
Uhlířov	Autodoprava Lumír Prejda	vnitrostátní a mezinárodní doprava	35-70

Zdroj: Vlastní

7.7 Dostupnost

Dopravní infrastruktura má pro mikroregion Hvozdnice a jeho další rozvoj zásadní význam.

7.7.1 Železniční doprava

Mikroregion leží stranou hlavních železničních koridorů a hlavních tratí v Moravskoslezském kraji. V provozu je v mikroregionu neelektrifikovaná jednokolejná železniční trať č. 314 ve směru Opava východ – Jakartovice, která prochází 7 obcemi mikroregionu (Jakartovice, Mladecko, Litultovice, Dolní Životice, Štáblovice, Slavkov a Otice). Dříve tato trať vedla až do Svobodných Heřmanic a byla využívána i pro nákladní dopravu. V současnosti se uvažuje o úplném zrušení železniční tratě č. 314.

7.7.2 Silniční doprava

Zásadní význam pro dopravu v mikroregionu má „trojúhelník“ komunikací vytvořený silnicemi:

- I/46 hranice s Polskem – Opava – Moravský Beroun – Olomouc
- II/443 Opava – Melč – Budišov nad Budišovkou – Stará Libavá
- II/442 Horní Benešov – Hořejší Kunčice – Svatoňovice – Jakubčovice nad Odrou

Významné jsou i další silnice II. třídy:

- II/460 Deštné – Jakartovice – Velké Heraltice
- II/461 Malé Hoštice – Otice – Slavkov

Silniční síť je ještě doplněna komunikacemi III. třídy a místními komunikacemi. Hustota silniční sítě je pro obsluhu dostačující, nevyhovující je však stav některých silnic a zejména z ekologického hlediska průchod silnice I. třídy středy obcí (Mladecko, Litultovice, Slavkov).

Doprava způsobuje i řadu dalších problémů jako je např. hluk a ohrožení bezpečnosti občanů (hlavně cyklistů a dětí), proto se obce Litultovice a Slavkov rozhodly opatřit hlavní tah (I/46) přenosným radarem měřícím rychlost.

7.7.3 Veřejná doprava

Veřejná osobní přeprava je kromě železničního spojení zajišťována také autobusovými linkami. Dobrá dopravní dostupnost je však pouze v Oticích a Slavkově, kde jezdí autobusy MHD Opava, na které přispívají tyto obce částkou kolem jednoho milionu za rok. V ostatních obcích mikroregionu zabezpečují autobusovou dopravu soukromí dopravci TQM – holding, s.r.o. a Veolia Transport Morava a. s., kteří zajišťují dopravní spojení i s přesahem mimo mikroregion (spojení s Olomoucí).

Velkým problémem jsou rostoucí náklady na provoz autobusové dopravy a také to, že lidé využívají při cestě do práce spíše automobily. Tento problém je většinou řešen omezováním spojů, především ve večerních hodinách a ve dnech pracovního klidu.

7.8 Cestovní ruch

Cestovní ruch a turistika jsou dnes jedním z nejvíce se rozvíjejícím odvětvím ve světě i v České republice. Mikroregion Hvozdnice lze považovat za typicky venkovskou oblast. Toto území nemá tolik kulturních, přírodních a architektonických památek, aby se z této oblasti stala vyhledávaná turistická destinace.

Na vyhovující úrovni není ani turistická infrastruktura. Chybějí specializované stezky pro pěší, naučné stezky, odpočívadla s lavičkami a tábořišti, stezky pro bruslaře, na území nejsou oficiální tábořiště s vybudovaným základním zázemím pro turisty. Malý zájem návštěvníků netlačí poptávku po ubytovacích, stravovacích a doplňkových službách a volnočasových aktivitách, stagnuje zájem podnikatelů, na němž stojí nabídka a kruh se uzavírá nižší návštěvností. Na druhou stranu lze zaznamenat i příkladné aktivity, které přispívají k budování turistického potenciálu, např. pohostinství s turistickou ubytovnou v Mikolajicích, stylová restaurace ve Štáblovicích, motorest U Kišky a penzion Hubert (u Mladecka) nebo připravovaná cyklostezka Opava-Jakartovice-Svobodné Heřmanice.

V zemědělských částech mikroregionu je snaha o založení agroturistiky. Jako příklad lze uvést Ranč Jakartovice, který byl založen v květnu roku 2010. Nedílnou součástí ranče je stylová restaurace a penzion. Je zde možnost naučit se anglickému i westernovému stylu ježdění, ustájit si vlastního koně, k dispozici je kruhová krytá hala a venkovní kolbiště. Součástí ranče je víceúčelové sportovní hřiště s umělým povrchem a vyhřívaný venkovní bazén.

Obr. 7.8.1 Ranč Jakartovice

Zdroj: [19]

Chov koní, ale pro sportovní účely provozuje Jezdecký klub Agrostyl ve Slavkově.

V blízkém okolí mikroregionu se nachází významné turistické destinace. K nejznámějším patří vodní nádrže Kružberk a Slezská Harta, Arboretum Nový Dvůr, zámecký areál v Hradci nad Moravicí a v neposlední řadě město Opava.

7.9 Kulturní památky a zajímavosti mikroregionu

Dolní Životice:

- zámek v barokním stylu postavený v 17. století. Odborné průzkumy ukázaly, že jde o rozlehlou renesanční tvrz, která byla vystavěna z kamene. Před několika lety byl zámek opraven a je využíván jako ústav sociální péče pro mentálně postižené muže. Nedaleko jsou i pozůstatky vodní tvrze ze 13. stol., zničené nájezdem Tatarů.
- poutní kaple Božského Salvatora s výrazným krajinným prvkem (alejí kaštanů a lip) – vedena v seznamu nemovitých památek České republiky. Je zde pozoruhodná nástropní malba sv. Heleny a znak rodiny Orlíků z Laziska. Kaple je opředená místními pověstmi o její zázračnosti, která se prý prokázala za morových epidemií ve 14. a 18. století.

- kostel sv. Salvatora (1903) – postavený v raně gotické architektuře, v podzemní se nacházejí hrobky hrabat Razumovských
- smírčí kříž z hrubozrnného pískovce jako doklad trestního práva z 16. a 17. století
- secesní stavba základní školy z roku 1910 (celková rekonstrukce proběhla v roce 2002)
- socha sv. Jana Nepomuckého – kopie lidové plastiky z první poloviny 19. století
- kaple Božského Vykupitele v Herticích [13]

Jakartovice (Jakartovice, Bohdanovice, Deštné, Hořejší Kunčice) :

- Jakartovice - barokní farní kostel Narození Panny Marie s barokní sochou sv. Jana Nepomuckého
- Bohdanovice – kostel sv. Michala z roku 1770, přestavěn po požáru 1845
- Bohdanovice – statek čp. 2 z roku 1853, usedlost čp. 31 a 32 z 1. pol. 19. stol.
- Deštné – barokní zámek z 18. stol. přestavěný z bývalé tvrze, komplex historických budov s parkem, dnes již destrukce v plném rozsahu
- Deštné – gotický kostelík Navštívení Panny Marie v těsném sousedství zámku
- Hořejší Kunčice - v roce 1960 byly k obci připojeny Medlice a Kerhartice s osadou Moravská Harta, při výstavbě vodní nádrže Kružberk však zanikly
- štoly po těžbě břidlic (zimoviště netopýrů, chráněno v systému NATURA 2000) a zatopené břidlicové lomy s možností koupání
- štola Hermína na západním okraji obce – průzkumná štola z roku 1991 o délce 412 metrů[13]

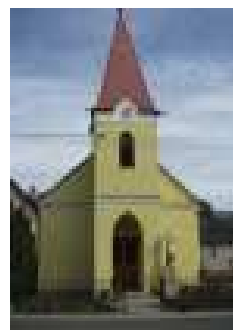

Jezdkovice:

- renesanční zámek (1618) – v současnosti se v něm nachází kancelář obecního úřadu, klubovna mládeže, knihovna a obecní byt. Součástí zámku

je i zámecký park, který slouží k pořádání kulturních akcí a trávení volného času

- ve středu obce stojí kaple z roku 1927, která je zasvěcena Kristu Králi
- Boží muka nad obcí po rekonstrukci [13]

Lhotka u Litultovic:

- dominantou obce je kaple Nejsvětější Trojice (1751) se zvoničkou, která byla po požáru r. 1853 přestavěna. Na hlavním oltáři jsou zavěšeny dva obrazy s výjevy ze života sv. Ignáce.
- kaple Panny Hostýnské v Životských Horách
- pramen uhličitě kyselky ze starého vrtu s ruční pumpou [13]

Litultovice:

- zámek – tvrz a zámek, který dokládá vývoj zdejšího šlechtického sídla od malého opevněného objektu až po vyspělé renesanční obydlí s bohatou vnitřní výzdobou, která je zčásti dochována do současnosti. Dnes je v objektu zámku umístěn obecní úřad s historickou obřadní síní, lékárna, knihovna a garáže hasičské zbrojnice[15].
- muzeum historie Litultovic – expozice k historii městyse
- kostel sv. Bartoloměje
- dřevěný větrný mlýn v osadě Choltice – větrný mlýn německého typu stojí na jihozápadním okraji obce, původně stál v nedalekém Sádku, roku 1878 byl převezen na nynější místo a znovu postaven [13]

Mikolajice:

- Boží muka při staré cestě na Melč (památkově chráněna)
- kaple sv. Floriána s dřevěným oltářem z 18. stol.
- kaple Panny Marie (směr Dolní Životice)
- bývalé fojtství (nejstarší objekt v obci)
- 1. místo v soutěži Vesnice Moravskoslezského kraje roku 2006 [24]

Mladecko:

- empírový zámek „Mladecký Dvůr“ s přírodně-krajinářským parkem z počátku 19. stol. Dnes slouží zámek jako domov řádovým sestrám Kongregace Milosrdných sester 3. řádu sv. Františka
- roubené stavení čp. 44 – nemovitá kulturní památka, lidová stavba východosudetského typu
- kaple sv. Josefa (1882) – v interiéru novogotický oltář a socha sv. Jana Nepomuckého z počátku 19. Století
- přírodní památka Jakartovice – významná lokalita modráska bahenního [13].

Otice:

- kaple Zvěstování Panny Marie v centru obce,
- kaple sv. Tadeáše – nachází se u hlavní silnice z Opavy do Otic, nikdy nebyla vysvěcena
- kaplička sv. Trojice v části Rybníčky
- Kamenná hora (Sopka) – přírodní památka, výlev třetihorního čediče [13]

Slavkov:

- zámek – nejstarší budova v obci. Jedinou dochovanou a kulturně chráněnou částí je kaple s renesanční klenbou. Budova do poloviny r. 1999 sloužila jako charitní domov řádových sester sv. Františka, poté objekt odkoupila obec a provedla rozsáhlou přestavbu na domov pro seniory – SENIORCENTRUM
- farní kostel sv. Anny, pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého
- kaple sv. Barbory
- kaple sv. Anny – poutní místo, na místě původní kaple z 19. stol. byla v roce 2002 vztyčena kovová kaple tvarem a velikostí připomínající původní. Od roku 2003 obnovena tradiční pouť ke sv. Anně.
- naučná stezka Hvozdnice – ekosystémy lužního jehličnatého a listnatého, chráněný přírodní výtvar [13]
- rodák Bohumír Bocian (1913-2002) – malíř, čestný občan Slavkova. Svá díla vystavoval na řadě výstav ve Francii, USA, Asii. Ukázka jeho tvorby je umístěná ve stálé expozici v zasedací místnosti Obecního úřadu ve Slavkově[25].

Štáblovice:

- barokně přestavěný zámek se zámeckým parkem
- kostel sv. Vavřince
- Lipina – vesnická památková rezervace chráněná od roku 1995
- studánka Gisela, památný dub za skalkou (uváděné stáří 250 let) [13]

Uhlířov:

- roku 1871 byla vystavěna kaple sv. Antonína Paduánského. Podle tradice stála na jejím místě původně sýpka, vedle níž se pod dřevěným přístřeškem

nacházela stará zvonice se sochou sv. Antonína. Během 2. svět. války byla kaple zcela zničena, v současnosti je již obnovena.

- větrné čerpadlo – tzv. Hallayovo kolo v polích za obcí
- budova secesní školy (1885)
- obec Uhlířov je držitelem dvou stuh v soutěži Vesnice roku. Zlatou stuhu Uhlířov obdržel v regionálním kole v roce 1996 a bílou stuhu v roce 2003 za práci s mládeží [13].

7.10 Životní prostředí

7.10.1 Voda

Významným přirozeným vodním tokem v mikroregionu, ale i na Opavsku je řeka Hvozdnice, podle které se samotný mikroregion nazývá. Jedná se o nejmohutnější levobřežní přítok řeky Moravice. V mikroregionu Hvozdnice je správcem vodního toku Povodí Odry, s. p.

Hvozdnice se svou délkou 36 km odvodňuje jižní část Stěbořické kotliny a je významným biokoridorem v oblasti. Celkové povodí řeky má 163 km² [4]. V místech lužního lesa je dodnes možné pozorovat korytotvorné procesy toku, např. boční erozi, která se podílí na tvorbě zákrutu toků neboli meandrů. Chladná a dobře okysličená voda přeje například výskytu pstruha obecného a lipana podhorního. Uměle je zde vysazován také pstruh duhový, který pochází ze Severní Ameriky.

V mikroregionu se nachází také soustava rybníků (rybník Vrbovec, Jankův rybník a rybník Hvozdnice), která spolu s řekou Hvozdnice a zbytky lužního lesa tvoří Přírodní rezervaci Hvozdnice. Ta byla vyhlášena v roce 1988, má rozlohu 56,24 ha a leží

v nadmořské výšce 270 - 291 m n. m. Předmětem ochrany jsou nejen meandry samotné

řeky Hvozdnice, ale hlavně druhově pestrá společenstva rybníků, mokřadů a pozůstatků lužního lesa s mnoha vzácnými druhy ptáků a obojživelníků. Území představuje jedno z posledních hnízdišť řady ptačích druhů na Opavsku [22].

7.10.2 Ovzduší

Mikroregion patří mezi oblasti s mírně znečištěným ovzduším. Přispěla k tomu změna způsobu vytápění, především plynofikace, která je již zavedena ve většině obcí mikroregionu.

Kvalitu ovzduší nejvíce ovlivňují emise z domácností – lokální topeniště, a to používání zdrojů na tuhá paliva a staré typy kotlů. Tento způsob spalování se negativně projevuje zejména v zimním období, kdy se zvyšuje hladina oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého.

Koncentrace znečišťujících látek se přímo na řešeném území neměří, nejbližší stanice pro měření těchto látek se nachází v Opavě – Kateřinkách. V posledních letech nebyly v mikroregionu překročeny povolené imisní limity. Největší množství emisí produkuje obec Jakartovice.

Tab. 7.10.2 Množství emisí z domácností v roce 2009

Obec	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC
Dolní Životice	3,7	2,5	0,8	9,1	1,9
Jakartovice	7,4	5,3	1,2	19,3	4
Jezdkovice	0,9	0,7	0,2	2,5	0,5
Lhotka u Litultovic	2,2	1,6	0,3	5,6	1,2
Litultovice	2,7	1,9	0,7	7,1	1,5
Mikolajice	3,2	2,5	0,5	9,2	1,9
Mladecko	0,9	0,6	0,2	2,2	0,5
Otice	0,9	0,5	0,8	2	0,4
Slavkov	3,4	2,3	1,3	8,5	1,8
Štáblovice	2,4	1,6	0,5	5,6	1,2
Uhlířov	0,4	0,3	0,2	0,9	0,2

Zdroj: Veřejná správa Moravskoslezského kraje [21]

Emise mohou pocházet z farem a chovu živočišné produkce, které se projevují nepříjemným zápachem především v letních měsících. Jedny z největších hodnot čpavku (NH₃) produkuje ZP Otice, a.s., a to ve středisku Slavkov (16,23 t/rok) a ve středisku Uhlířov (21,40 t/rok).

7.10.3 Odpady

Na území mikroregionu jsou zavedeny systémy sběru a separace odpadu formou ukládání do kontejnerů na tříděný odpad (sklo, plasty a papír). Rovněž

se v pravidelných časových intervalech provádí sběr nebezpečného odpadu a obce zajišťují velkoobjemové kontejnery pro netříděný domovní odpad. Svoz odpadů zajišťují Technické služby Opava s.r.o. (Litultovice, Otice, Slavkov) a Maurius Pedersen a.s. (zbývající obce). V mikroregionu se nenachází žádný sběrný dvůr.

Velmi úspěšná v třídění odpadů byla v loňském roce obec Slavkov, která se v soutěži „O keramickou popelnici 2010“ umístila na 3. místě v Moravskoslezském kraji v kategorii do 4 tisíc obyvatel.

Obec Slavkov se rozhodla vybavit jednotlivé domácnosti kompostéry na biologicky rozložitelný komunální odpad. Náklady na pořízení 350 kompostérů o obsahu 900 l a velkého drtiče větví jsou však ve výši 960 400,- Kč a obec bez získání dotace z Operačního programu ŽP – oblast zkvalitnění nakládání s odpady, nebude tuto akci realizovat[28].

8 SWOT ANALÝZA ÚZEMNÍHO CELKU MIKROREGIONU HVOZDNICE

SWOT analýza je klasifikační metoda umožňující přehledné uspořádání stávajících základních poznatků.

Silné a slabé stránky hodnotí vnitřní podmínky, parametry nebo znaky regionu, které jsou ovlivnitelné či změnitelné aktivitou subjektů v daném území. Slabé stránky jsou veškeré faktory, které limitují rozvojové aktivity. Silné stránky jsou naopak konkurenční a komparativní výhody pro tyto aktivity. Tato část SWOT analýzy se rovněž označuje jako „vnitřní analýza“.

Druhá polovina SWOT analýzy se nazývá „vnější analýza“. Zabývá se příležitostmi a hrozbami vztahujícími se k vnějšímu prostředí. V této části se vyhodnocují faktory, procesy a okolnosti, jež subjekty z řešeného území nemohou ve větší míře ovlivnit[27].

K silným stránkám mikroregionu patří:

- zachovalá příroda a krajina
- existence spolků
- rozvinuté zemědělství
- zpracování vlastních zemědělských produktů (především zeleniny)
- dobrý stav životního prostředí
- poloha mikroregionu blízko správních center
- síť knihoven
- dostupnost zdravotní péče
- existující systém sběru odpadu
- plynofikace ve většině obcí
- dobré vztahy obce – školy (tam, kde jsou)
- existence podnikatelských zón a celá řada drobných místních firem
- kulturní tradice
- atraktivní části mikroregionu (Otice, Slavkov) pro bydlení
- pořádání kulturních a společenských akcí
- roste podíl tříděného odpadu
- aktualizované webové stránky mikroregionu

Slabé stránky mikroregionu:

- nedostatek pracovních příležitostí
- odchod mladých a vzdělaných lidí
- znečištění ovzduší z neplynofikovaných domácností používající tuhá paliva
- malá podpora cestovního ruchu (stravování, ubytování)
- horší dopravní dostupnost okrajových částí
- málo volnočasových aktivit pro děti
- stavby, které vzhledem hyzdí jednotlivé obce
- vysoká nezaměstnanost v okrajových částech mikroregionu
- špatný technický stav silnic II. a III. třídy
- složitá situace pro občany s handicapem
- řada památek je ve špatném technickém stavu

Příležitosti, na které se může mikroregion zaměřit:

- výstavba cyklostezek a jejich propojení
- získání peněžních prostředků z evropských fondů
- využití obnovitelných zdrojů pro vytápění
- spolupráce s okolními mikroregiony
- spolupráce škol na volnočasových aktivitách
- rozvinutí agroturistiky
- využití kulturních památek
- vytvoření sběrných dvorů
- nabídka nevyužitých objektů pro další podnikání
- rozvíjení kulturních tradic vedoucí k sounáležitosti obyvatel
- příprava protipovodňových opatření
- zlepšení dopravní obslužnosti

Ohrožení mikroregionu:

- konkurence mezi obcemi
- nedostatečná finanční podpora spolků
- rostoucí náklady na sociální péči
- v oblasti školství specializované ZŠ v Opavě
- kraj upřednostňuje velké projekty a odsouvá projekty malých obcí

- nedohodnutí se na společných projektech
- ztráta zájmu občanů o věci veřejné
- snížení počtu spojů hromadné dopravy
- nedostatek finančních zdrojů na realizaci projektů
- odchod podnikatelských subjektů

9 STRATEGICKÉ SMĚRY ROZVOJE MIKROREGIONU

9.1 Strategická vize

Mikroregion Hvozdnice využije své zachovalé přírody, kulturních tradic, dobré dopravní polohy a stabilizovaného obyvatelstva k dalšímu ekonomickému a společenskému rozvoji a růstu kvality života občanů.

Spolupráce obcí v mikroregionu zefektivní získávání veřejných zdrojů, povede k dobudování infrastruktury, optimalizaci zázemí pro ekonomické činnosti i ke komplexnosti služeb pro občany v mikroregionu jako celku [27].

9.2 Strategické rozvojové směry

K tomu, aby mohla být naplněna strategická vize, je zapotřebí realizovat tyto cíle:

9.2.1 Dobudování infrastruktury

Nejvýznamnější problémy jsou v oblasti kanalizací a ČOV a stavu komunikací. Jedná se o investičně náročné akce, jejichž optimální řešení je mimo finanční možnosti rozpočtů obcí. Na druhé straně ochrana životního prostředí a dopravní obslužnost a dostupnost uvnitř i vně obcí jsou základními faktory dalšího rozvoje obcí mikroregionu a výrazným dopadem nejen na kvalitu života občanů, ale rovněž na rozvoj ekonomických aktivit. Proto je velmi žádoucí věnovat vyřešení tohoto problému prioritní pozornost. Tyto prvky základní infrastruktury mají stabilizující charakter. Na ně navazují cíle v oblasti budování další infrastruktury: budování dalších podnikatelských zón, budování cyklotras a infrastruktury pro rodinnou zástavbu. Tato infrastruktura má již rozvojový charakter.

9.2.2 Vytváření podmínek pro příznivý vývoj mezilidských vztahů

Sociální i demografické změny se promítají i na úrovni mikroregionu a bude nutné na ně reagovat.

Navíc i ve venkovském prostředí se mění vztahy mezi generacemi, protože mladí zpravidla pracují mimo zemědělství a většinou i mimo obec. Pracují oba manželé a musejí ještě dopravovat své potomky do školních i mimoškolních zařízení. Schopnost pečovat i staré rodiče klesá, zároveň přibývá osob nad 70 let a rostou jejich nároky

na zdravotní i další péči. Stále silněji se proto prosazuje trend, kdy o staré občany pečuje odborník, ať už přímo v jejich bydlišti nebo ve specializovaném zařízení. Do takových domovů důchodců mohou děti i vnoučata docházet třeba i každý den. V případě potřeby se mohou spolehnout, že o jejich nejbližší je profesionálně postaráno.

Hned po tradičních požadavcích na dobudování standardní infrastruktury je potřeba v obcích zlepšit nabídku kulturního a sportovního vyžití. Nemůže jít o nějaké megalomanské plány, protože zařízení na lepší úrovni již fungují v blízké Opavě. V každé větší obci by však mělo být jedno solidní hřiště se zázemím, kulturní dům apod.

9.2.3 Podnikání

Na území mikroregionu se nacházejí dvě podnikatelské zóny, a to v Dolních Životicích a především v Oticích. Firmy by od obcí poblíž Opavy uvítaly dostatek ploch pro usídlení podniků a další rozšíření stávající infrastruktury. V některých obcích je žádoucí optimalizace rozmístění podniků. Rozvoj podnikání v Oticích nabyl již takových rozměrů, že dopravní infrastruktura nestačí pojmout provoz. Určité možnosti pro rozvoj podnikání skýtají i Litultovice v areálu bývalé administrativní budovy. Perspektivní se jeví i možnost vybudování podnikatelské zóny v katastru obce Jakartovice. Mohla by tak zajistit zaměstnanost nejen v samotných Jakartovicích, ale i v jejich okolí, které rovněž trápí vysoká nezaměstnanost.

9.2.4 Zemědělství

Zemědělství stojí ve většině regionů na okraji zájmu, avšak pro mikroregion Hvozdnice je tradičním odvětvím. Má významný vliv na zaměstnanost v obcích, životní prostředí a vzhled krajiny. Jak už jsem uvedla na jiném místě své diplomové práce, níže položené obce mikroregionu patří k řepařské oblasti a obce jako Litultovice, Jakartovice lze zařadit do obilnářské oblasti. Významným zemědělským subjektem je ZP Otice, a.s. Je zaměřen na pěstování cukrovky, obilnin, máku. Chovu prasat a skotu už nevěnuje tolik pozornosti, jako v minulosti. V loňském roce byl ukončen chov prasat úplně z důvodu vysokých výrobních nákladů a prodeje za nízké ceny. V současné době se tedy orientuje na pěstování zeleniny, o kterou je mezi odběrateli velký zájem.

Všeobecně lze říci, že pro udržení konkurenceschopnosti a snižování negativních dopadů hospodaření na životní prostředí a obyvatelstvo je třeba

stálé modernizace hospodaření. Dále je to přizpůsobení zemědělské výroby novým podmínkám, zlepšení výkonnosti prostřednictvím lepšího využití produkčních faktorů, využívání tržních příležitostí díky inovací a rozvoj technického potenciálu.

Na území mikroregionu se nachází poměrně dostatek lesů. Většina lesů je v soukromých rukou a jen velmi malá část jsou lesy městské a obecní. Z tohoto důvodu nelze v lesnictví určit nějaký rozvojový směr. Všeobecně se oblast lesnictví řídí zákonem č. 289/1995 Sb. (Zákon o lesích).

Je zde i několik menších pískoven a kamenolomů, které již neslouží svému účelu. Jediný fungující kamenolom je v Mladecku, ale i ten v současnosti omezuje svoji činnost.

10 DOPORUČENÍ

Výstavba, modernizace a rekonstrukce ČOV a kanalizací

Tato oblast by měla stát v popředí zájmu obcí mikroregionu, neboť ve většině obcí je situace nevyhovující a v některých obcích čistírny odpadních vod napojené na kanalizační sítě chybí úplně. Výstavbou nových kanalizačních sítí a následně napojení na ČOV se zvýší kvalita vody ve vodních tocích, čímž se přispěje ke zlepšení kvality životního prostředí.

Tab. 11.1

Obec	Název akce	Náklady (tis. Kč)	Fin. zdroje
Slavkov	Zvýšení kapacity ČOV	25 000	MŽP, vlastní
Dolní Životice	Dokončení kanalizace	4 000	MZe
Štáblovice	Rekonstrukce kanalizace a ČOV	6 000	dotace, vlastní
Jakartovice	Oprava kanalizace	4 000	Vlastní, EU
Uhlířov	Výstavba ČOV a kanalizace	30 000	MŽP, vlastní

Zdroj: Vlastní

Zlepšení využití odpadů

V oblasti hospodaření s odpady by se obce měly zaměřit především na sběr odpadů, jeho třídění a také na minimalizaci rizik poškozování životního prostředí nevhodným způsobem skladování odpadu. Vybudování sběrných dvorů má v plánu řada obcí, proto by bylo vhodné tyto projekty realizovat společně.

Tab. 11.2

Obec	Název akce	Náklady (tis. Kč)	Fin. zdroje
Litultovice, Jakartovice, Mladecko, Lhotka u Litultovic	Sběrné dvory	2 600	EU, vlastní
Dolní Životice, Mikolajice, Otice, Slavkov, Štáblovice, Uhlířov	Sběrné dvory	3 500	EU, vlastní

Zdroj: Vlastní

Rekonstrukce stávajících komunikací

Život v obcích i podnikatelské činnosti jsou výrazně ovlivňovány dopravní dostupností obcí, která je dána především kvalitou komunikací. Je potřeba zaměřit se nejen na kvalitu silnic procházející územím mikroregionu, ale také na silnice v rámci mikroregionu, tedy místní a obecní komunikace.

Tab. 11.3

Obec	Název akce	Náklady (tis. Kč)	Fin. zdroje
Dolní Životice	Rekonstrukce ulice Nádražní	1 500	vlastní
Otice	Oprava místních komunikací	1 300	dotace, vlastní
Slavkov	Vozovka na ul. Zámecká	1 200	vlastní
Uhlířov	Oprava komunikací a chodníků	4 000	úvěr

Zdroj: Vlastní

Podpora podnikání prostřednictvím nabídky nemovitostí

Jednou z překážek rozvoje podnikání je slabá informovanost o dostupných nemovitostech. Obce mikroregionu by měly poskytnout informace k vytvoření soupisu potenciálních ploch a objektů brownfields, a dalších pozemků vhodných pro podnikání. Tento soupis vytvoří starostové obcí mikroregionu Hvozdnice pro celé území tohoto regionu. Soupis pak může být potenciálním investorům, podnikatelům k dispozici na úředních deskách obcí a na internetových stránkách mikroregionu.

V případě, že obce mají ve svém vlastnictví pozemky, které jsou uvedeny v územním plánu jako místo pro podnikatelskou zónu, mohou takovéto pozemky zhodnotit prodejem za tržní cenu.

Stejným způsobem lze zhodnotit pozemky pro výstavbu rodinných domů, ale je nutné, aby na nich byly vybudovány inženýrské sítě. Výstavbu inženýrských sítí si mohou dovolit jen obce s dostatečným kapitálem.

Podpora malých zemědělců a pěstitelů – farmářské trhy

V současné době stoupá zájem veřejnosti o nákup čerstvých produktů přímo od výrobců. V supermarketech je sice obrovský výběr různých potravin, ale ty nejsou tak kvalitní a přírodní. Farmářské trhy nabízejí potraviny mnohdy i v BIO kvalitě. Biopotraviny jsou stále více oblíbenější a zvyšuje se počet lidí, kteří si je pravidelně kupují.

Farmářské trhy nejsou pouze novou příležitostí pro lidi, kteří chtějí žít zdravě, ale také pro malé a střední zemědělce, kteří až do teď prodávali své produkty po známých a rodinách.

Trhy mohou být rovněž dobrým zdrojem příjmů pro menší zemědělce či farmáře, neboť velkoodběratelé dávají v současné době velmi nízké ceny.

Strategie rozvoje nemá vyznívat staticky. Posilovat rozvoj mikroregionu znamená vycházet z úspěšné implementace rozvojových záměrů, konkretizovaných v projektech. Tyto záměry a projekty musejí být na základě monitoringu a vyhodnocování průběžně aktualizovány a adaptovány.

ZÁVĚR

Diplomová práce popisuje minulost, současnost a předpoklad vývoje mikroregionu Hvozdnice jak v globálním měřítku, tak částečně i v jednotlivých obcích, které k tomuto mikroregionu patří. Měla by nejen vypovědět o minulosti a současnosti tohoto svazku obcí, ale být doporučením pro zlepšení situace především v oblastech infrastruktury, rozvoje lidských zdrojů, podnikatelských aktivit a zemědělství.

Mikroregion Hvozdnice byl založen v roce 2003 za účelem zlepšení kvality života místního obyvatelstva, oživení hospodářství, cestovního ruchu a turistiky.

Za osm let fungování mikroregionu se uskutečnilo několik společných projektů. Jednou z prvních aktivit byla rekonstrukce chodníků ve většině členských obcí regionu. O dění v mikroregionu informujeme obyvatele zpravodaj Hvozdnice, který vychází půlročně. Jsou v něm obsaženy nejen kulturní a sportovní akce, ale i zprávy z jednotlivých obcí. Před rokem se podařil nákup multifunkčního vozidla za účelem údržby místních komunikací a tím i snížení prašnosti a napomoci ke zlepšování životního prostředí. Tomu také napomohla výsadba nových alejí.

Většina prostředků byla získána z různých evropských fondů prostřednictvím operačních programů. Značnou měrou k tomu přispěl pan Ing. Moravec, který byl po dva a půl roku manažerem tohoto mikroregionu. Jeho působnost na tomto místě byla závislá na dotacích a příspěvcích z úřadu práce. Protože v roce 2009 mikroregion nezískal pro tento účel finanční prostředky, pozice manažera byla zrušena, ani v současnosti se neuvažuje o obnovení této funkce.

Je možno konstatovat, že mikroregion plní účel, pro který vznikl. Aby i nadále pokračoval v nastoleném trendu, je nezbytná neustálá komunikace a spolupráce mezi členskými obcemi, aby se nestalo, že veškerá aktivita mikroregionu by byla iniciativou jednoho nebo dvou starostů nad rámec jejich povinností vůči obci.

Mikroregion Hvozdnice má příležitost aktivně ovlivnit svoji budoucnost, jestliže přijme a realizuje promyšlený a dlouhodobý plán směřující k naplnění své strategické vize. O tom, které návrhy, aktivity a projekty budou uskutečnitelné, by mělo prioritně rozhodnout především vedení mikroregionu a zároveň posoudit možnosti získání externích finančních prostředků a dotací na jednotlivé aktivity, což je v současné době jedním z hlavních a rozhodujících kritérií nejen samotného mikroregionu, ale i jednotlivých obcí.

Seznam použité literatury

a) Publikace

1. ADAMČÍK, A. *Regionální politika a management regionů, obcí a měst*. 1. vyd. VŠB-TU Ostrava, 2000. 140 s. ISBN 80-7078-837-0.
2. BERAN, V.; DLASK, P. *Management udržitelného rozvoje regionů, sídel a obcí*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. 323 s. ISBN 80-200-1201-X.
3. FISHER, K.; FISHER, M. D. *The Distance Manager*. 1. title. New York: McGraw-Hill, 2009. 252 s. ISBN 0-07-136065-4.
4. KUBAČKA, M. *Naučná stezka Hvozdnice*. 1. vyd. Opava: Statutární město Opava, 2005. 35 s. ISBN 80-254-0938-4.
5. LEDNICKÝ, V. *Tvorba strategie územního celku*. 1. vyd. VŠB-TU Ostrava, 2003. 143 s. ISBN 80-248-0468-9.
6. SEDLÁČKOVÁ, H. *Strategická analýza*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2000. 101 s. ISBN 80-7179-422-8.
7. SLEPIČKA, A. *Venkov a město*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1981. 368 s. ISBN neuvedeno.
8. SÝKORA, J. *Územní plánování vesnic a krajiny: Urbanismus 2*. 2. vyd. Praha: ČVUT nakladatelství, 2006. 226 s. ISBN 80-01-02641-8.
9. ŠKRABAL, I. a kol. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1. vyd. Přerov: CpKP, 2006. 182 s. ISBN 80-86902-39-0.
10. WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. 1. vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
11. FIŠERA, I. Dynamická strategická rozvaha. *Moderní řízení*, 2007, roč. 42, č. 4, ISSN 0026-8720.

b) Internetové zdroje

12. *Mikroregion Hvozdnice*. Oficiální server mikroregionu Hvozdnice [online]. [cit.2011-02-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.mikroregionhvozdnic.cz/>>.
13. *Památky a zajímavosti*. Oficiální server mikroregionu Hvozdnice [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.mikroregionhvozdnic.cz/historie-a-pamatky/pamatky/>>.

14. *Malý lexikon obcí 2010*. Portál Českého statistického úřadu [online]. [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F400463052/\\$File/130210098.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F400463052/$File/130210098.pdf)>.
15. *Zámek Litultovice*. Oficiální stránky Městyse Litultovice [online]. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.litultovice.cz/mestys-litultovice-1/pametihodnosti/zamek/>>.
16. *Domov pro seniory Seniorcentrum Slavkov*. Oficiální stránky obce Slavkov [online]. [cit. 2011-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.slavkov-u-opavy.cz/prispevkove-organizace-obce/domov-pro-seniory-seniorcentrum-slavkov/>>.
17. *Penzion pro seniory – Litultovice*. Portál Via Lucis [online]. [cit. 2011-03-19]. Dostupný z WWW: <http://www.via-lucis.cz/nabizene_sluzby_pension_pro_seniory_via_lucis.htm>.
18. *Zámek Dolní Životice, příspěvková organizace*. Portál Ústav sociální péče Dolní Životice [online]. [cit. 2011-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.zamekdolnizivotice.cz/index2.htm#o1>>
19. *Ranč Jakartovice*. Portál WebSnadno.cz [online]. [cit. 2011-04-03]. Dostupný z WWW <<http://www.ranchjakartovice.websnadno.cz/>>.
20. *Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska*. Integrovaný portál ministerstva práce a sociálních věcí [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupný z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.statse=20000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=2000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=20000000000053&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=B&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2011&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=141000&ok=Vybrat>
21. *Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje*. Portál veřejné správy Moravskoslezského kraje [online]. [cit. 2011-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/ovzdusi/Koncepce/kpse-msk---aktualizace-10-1-2011.pdf>>

22. *Hvozdnice – přírodní rezervace*. Portál Český rozhlas [online]. [cit. 2011-03-31]. Dostupný z WWW:
<http://www.rozhlas.cz/priroda/krasy/_zprava/hvozdnice-prirodni-rezervace-574009>
23. *Management regionů a obcí*. [online]. [cit. 2011- 03- 09]. Dostupný z WWW:< http://www.alkut.cz/mro_hm/MRO_studijni_text.pdf>
24. *Vesnice Moravskoslezského kraje roku 2006*. Oficiální stránky obce Mikolajice [online] [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mikolajice.cz/index.php?&desktop=clanky&action=view&id=94>>
25. *Turistické zajímavosti*. Oficiální stránky obce Slavkov [online]. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.slavkov-u-opavy.cz/informace-o-obci/turisticke-zajimavosti/>>

c) Ostatní zdroje

26. Interní materiály mikroregionu Hvozdnice
27. Integrovaná rozvojová studie mikroregionu Hvozdnice
28. Slavkovský zpravodaj, č. 1/2011

Seznam zkratek

CO – oxid uhelnatý

ČOV – čistírna odpadních vod

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EAO – ekonomicky aktivní obyvatelstvo

EU – Evropská unie

KPÚ – komplexní pozemkové úpravy

LEADER – je program Evropské unie realizovaný ve členských zemích

MAS – Místní akční skupina

MHD – městská hromadná doprava

MŠ – mateřská škola

MZe – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NO_x – oxidy dusíku

NUTS II – Nomenklatura územních statistických jednotek, konkrétně NUTS II vyjadřuje oblasti, tj. sdružené kraje

ORP – obec s rozšířenou působností

SMART - zkratka slov z angličtiny: Specific (specifický), Measurable (měřitelný), Aligned (akceptovatelný), Realistic (realizovatelný), Timed (termínovaný)

SO₂ – oxid siřičitý

SWOT – zkratka slov z angličtiny: Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby)

TZL – tuhé znečišťující látky

VOC – těkavé organické látky

ZŠ – základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29.4.2011

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

L.Svobody 310
747 57 Slavkov

Seznam příloh

Příloha 1 – Znak mikroregionu Hvozdnice a jeho popis

Příloha 2 – Znaky jednotlivých obcí

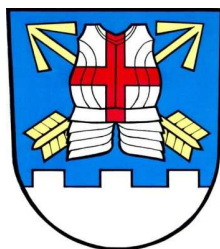
Příloha 3 – Strategické projekty mikroregionu Hvozdnice na rok 2011

Příloha 4 – Rozpočet mikroregionu Hvozdnice na rok 2011

Znakem mikroregionu Hvozdnice je lipový list, jehož zelená část znázorňuje lužní lesy a druhá polovina listu znázorňuje rozvinuté zemědělství. V dolním poli je zobrazena meandrující řeka Hvozdnice, podle které mikroregion dostal svůj název.

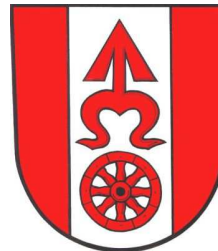
Příloha 2 – Znaky jednotlivých obcí

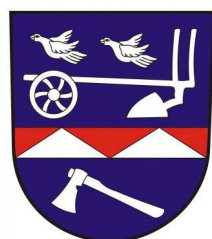
Dolní Životice

Jakartovice

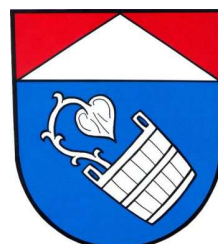
Jezdkovice

Lhotka u Litultovic

Litultovice

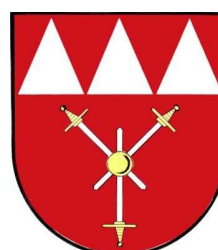
Mikolajice

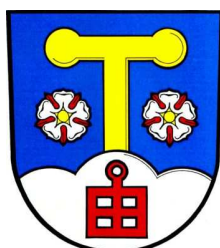
Mladecko

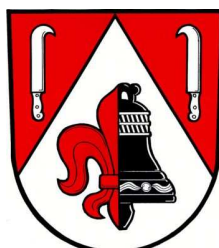
Otice

Slavkov

Štáblovice

Uhlířov

1. Protipovodňové opatření na území obcí mikroregionu

Cílem projektu je navržení přírodě blízkých protipovodňových opatření v katastrech obcí Dolní Životice, Jakartovice, Jezdkovice, Litultovice, Lhotka u Litultovic, Mikolajice, Mladecko, Otice, Slavkov, Štáblovice a Uhlířov, naměřených na:

- úpravu koryt a niv s vlivem na protipovodňovou ochranu,
- realizaci opatření podporujících tlumivý rozliv povodní v nivách formou biotechnických opatření,
- zvýšení retenční schopnosti krajiny,
- zamezení vzniku a snižování dopadů rizikových hydrologických situací,
- obnovu přirozeného vodního režimu krajiny a ochranu proti vodní a větrné erozi.

Harmonogram projektu:

Zahájení zadávacího řízení:	06/2010
Zahájení realizace projektu:	08/2010
Analytická část projektu:	03/2011
Návrhová část projektu:	08/2011
Závěrečné vyhodnocení:	09/2011
Předpokládané datum ukončení realizace projektu:	10/2011

Předpoklady a rizika realizace projektu

Předpoklady projektu:

- zájem obcí na řešení přírodě blízkých protipovodňových opatření,
- zájem o čerpání zdrojů financí z OPŽP a spolupráce MŽP a MZE,
- zájem obcí o následnou realizaci opatření,
- zájem obcí o dlouhodobou udržitelnost realizovaných projektů.

Rizika projektu:

- nedokončená KPÚ,
- nedostatek finančních prostředků,
- nevyjasněné vlastnické vztahy,
- nezájem dotčených subjektů.

Rozpočet

Mikroregion Hvozdnice	1,85 mil Kč
Analytická část prací	0,833 mil Kč
Návrhová část	0,832 mil Kč
Závěrečné vyhodnocení	0,185 mil Kč

Předpokládá se, že obce požádají o investiční dotaci ve výzvě OPŽP na konci roku 2011 a práce investičního charakteru by měly probíhat do konce roku 2015.

2. Mapování kulturních a přírodních hodnot mikroregionu

Místem realizace tohoto projektu je všech jedenáct obcí mikroregionu.

Praktické přínosy a výsledky:

- zmapování současného stavu kulturního i přírodního dědictví na území mikroregionu Hvozdnice – přírodní zajímavosti, kulturní památky, legendy a pověsti, tradice
- digitalizace nalezených údajů a vytvoření webové stránky propagující kulturní a přírodní hodnoty regionu.
- propagace zajímavostí na území jednotlivých obcí, vydání publikace, pořádání přednášek a výstav,
- zapojení dětí, mládeže a veřejnosti (žáci ZŠ, posluchači přednášek, obyvatelé, návštěvníci a místní nadšenci)
- zpracování studie obnovy a využití kulturního dědictví (návrhy a nápady na zvýšení turistické atraktivity mikroregionu)
- analyzování záměrů obcí a dalších subjektů s tematikou ochrany a obnovy kulturního dědictví a vytvoření podkladů pro projektovou dokumentaci vybraných rozvojových projektů s vytipováním vhodných způsobů financování.

Propagace regionu v tisku, na internetu nebo na veletrzích je do značné míry plýtvání penězi, neboť běžná reklama nepřitáhne přes noc do mikroregionu masové turistické návštěvy ze vzdálených koutů republiky či ze zahraničí.

Avšak udržování a oživování kulturních tradic a postupné budování skromné, leč pevné, prosperity založené mimo jiné na místním kulturním a přírodním bohatství je důležité a reálné.

Obrazně „školní výlety z Prahy do Štáblovic“ nejsou reálné. Propagace má spíše směřovat dovnitř, k místním obyvatelům. Cesta jak toho dosáhnout je v dlouhodobé posilování hrdosti a zvyšování povědomí místních obyvatel o hodnotách a potenciálu kulturního dědictví v blízkém okolí.

Příloha 4 – Rozpočet mikroregionu Hvozdnice na rok 2011

Příjmy	
Příspěvky členů	121 000
Dotace SFŽP	110 400
Dotace EU	1 876 800
Dotace SZIF	83 100
Úroky	500
Celkem	2 191 800

Výdaje	
Nákup materiálu	500
Služby pošt	500
Zpracování účetnictví + služby ost.	21 000
Projekt ochrana před záplavami	2 208 000
Opravy a udržování	5 000
Pohoštění	500
Členský příspěvek MAS	1 000
Projekt památky	109 800
Služby bank	1 500
Celkem	2 347 800

Schodek rozpočtu ve výši 156.000,- Kč bude uhrazen ze zůstatku hospodaření minulých let